

จดหมายข่าว

หอภาพยนตร์

ปีที่ 16 ฉบับที่ 95 กันยายน-ตุลาคม พ.ศ. 2569

FILM ARCHIVE NEWSLETTER ISSN : 2228-9402

คัดเอาต์หนังไทย ณ โรงหนังนางเลิ้ง

ศิลปกรรมจากมนตร์เสน่ห์แห่งวันวาน

หน้าโรงหนังนางเล็งในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคมที่ผ่านมา ช่วงเขียนภาพยนตร์ไทยรุ่นอาวุโสหลายคนได้กลับมารวมตัวกันอีกครั้ง เพื่อสร้างงานศิลปะในรูปแบบคัตเอาต์โฆษณาสมัยก่อน ผลงานของพวกเขาซึ่งชวนให้หวนระลึกถึงมนตร์เสน่ห์ที่สูญหายไปนาน ได้รับการนำมาขึ้นปกจดหมายข่าวหอภาพยนตร์ฉบับนี้เพื่อนำไปสู่เรื่องราวที่เชื่อมโยงจากอดีตสู่ปัจจุบัน อันเป็นบทความหลักของเล่ม

ภาพดาราทูตโดดเด่นที่สุดของคัตเอาต์ คือ มิตร ชัยบัญชา พระเอกผู้มาจากชุมชนนางเล็ง เดือนตุลาคมยังเป็นเดือนครบรอบการเสียชีวิตของเขา เหตุการณ์ที่กลายเป็นทั้งโศกนาฏกรรมและประวัติศาสตร์หน้าหนึ่งของสังคมไทย ปีนี้เป็นปีแรกที่หอภาพยนตร์ได้จัดงานรำลึก ณ โรงหนังนางเล็งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เขาเติบโตขึ้นมา นอกจากนี้บทความอื่น ๆ ในเล่มยังสอดแทรกเรื่องราวของเขาไว้ให้เห็นถึงมิติต่าง ๆ ที่ยังคงส่งอิทธิพลต่อวงการ แม้จะล่วงลับไปนานแล้วหลายทศวรรษ

เดือนตุลาคมปีนี้ยังเป็นวาระสำคัญของการครบรอบ 50 ปี เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 กิจกรรมฉายภาพยนตร์ในรอบสองเดือนนี้ที่หอภาพยนตร์ จึงจัดขึ้นเป็นสองโปรแกรมใหญ่ เพื่อทบทวนและต่อยอดบทสนทนาถึงกรณีดังกล่าว ซึ่งยังคงเป็นทั้งบาดแผลและหัวข้อถกเถียงสำคัญของประวัติศาสตร์การเมืองไทย ร่วมกับโปรแกรมรำลึกถึงบุคคลในวงการที่เพิ่งจากไป คือ น้ำเงิน บุญหนัก และ ประยูร วงษ์ชื่น

ในขณะที่กำลังปิดเล่มจดหมายข่าวหอภาพยนตร์ฉบับนี้ ยังมีข่าวร้ายถึงการจากไปของนักแสดงอีกสองท่าน คือ เร แม็คโคแนลด์ ผู้สร้างความอาลัยและใจหายแก่แฟน ๆ ร่วมยุคสมัยของเขาทั้งประเทศ และ วิศิษฐ์ ยุติยงค์ คาราวาวุโสผู้คร่ำหวอดในวงการบันเทิงมาหลายสิบปี หอภาพยนตร์ขอร่วมแสดงความเสียใจต่อครอบครัวของทั้งสองท่านมา ณ ที่นี้

สารบัญ

รายงาน

- คัตเอาต์หนังไทย ณ โรงหนังนางเล็ง ศิลปกรรมจากมนตร์เสน่ห์แห่งวันวาน หน้า 1
- ประมวลกิจกรรมเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2569 หน้า 4
- ประมวลผลงานของผู้อำนวยการ ชลิดา เอื้อบำรุงจิต หน้า 6

ห้องสมุดและโสตทัศนสถาน เชิด ทรงศรี

- อ่านหนังในซีรีส์ A Queer Film Classic หน้า 10

คลังอนุรักษ์

- “เด็กในประเทศกิตติ์อุทัย” ภาพยนตร์ญี่ปุ่นม้วนหนึ่ง ที่หลงเหลืออยู่ในกระทรวงศึกษาธิการไทย ชวนย้อนกลับไปหายุคร่วมวงไฟฟูเลียแห่งมหาเอเชียบุรพา หน้า 12

นิทรรศการและพิพิธภัณฑ์

- ฟิล์มกองและสกริปต์ดัดแปลงคำจากลาวิงซ์-คลาร์ก กับเรื่องราวของกรมหลวงสรรพสาตรศุภกิจ หน้า 16

กิจกรรมและโปรแกรมฉายภาพยนตร์

- ช่าง ตำนานหนังเขียนบนดรีมสตีลในปูมหอภาพยนตร์ หน้า 18
- Masterclass on Documentary Editing: The Logics of Storytelling หน้า 19
- 55 ปี ลุกฮอย หนังเรื่องแรกของ กรุง ศรีวิไล หน้า 19
- มิตร ชัยบัญชา ดาราคนนางเล็ง หน้า 20
- รำลึก น้ำเงิน บุญหนัก หน้า 22
- รำลึก ประยูร วงษ์ชื่น หน้า 23
- 2519/2520 หน้า 24
- 6 ตุลา ลืมไม่ได้ จำไม่ลง หน้า 26
- โปรแกรมภาพยนตร์โลก หน้า 27

ปรัชญา: ภาพยนตร์ยังให้เกิดปัญญา

วิสัยทัศน์: ปฏิบัติการอนุรักษ์ได้มาตรฐาน แฝงขยายงานวิชาการและบริการบริหารจัดการด้วยธรรมาภิบาล

พันธกิจ: 1. แสวงหา คัดเลือก ภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน์ และสิ่งเกี่ยวเนื่อง เพื่อเก็บรักษาเป็นทรัพย์สินทางปัญญาและมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ
2. วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ด้านภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน์ และสิ่งเกี่ยวเนื่อง
3. บริการสาธารณะเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และส่งเสริมเผยแพร่ให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดจากภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน์ และสิ่งเกี่ยวเนื่อง

ปณิธาน: จะสร้างสรรค์และสนับสนุนให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดจากภาพยนตร์

ที่ปรึกษา: ชลิดา เอื้อบำรุงจิต สันติชัย โชติรสเสถียร ก้อง ฤทธิ์ดี **กองบรรณาธิการ:** อรพรรณ ขวดีศิลป ภาณุภูมิ ธรรมศรี พุทธพงษ์ เจียมรัตติยาณู อธิพงษ์ ก่อสกุล นิศานาถ ไทรทองคำ **กองจัดการ:** ฝ่ายเผยแพร่ หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) **พิสูจน์อักษร:** ชนเนตร ลอยครุฑ **ออกแบบรูปเล่ม:** จรุงศักดิ์ พิทักษ์ประพันธ์ **เจ้าของผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา:** หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม 94 หมู่ 3 พุทธมณฑล สาย 5 นครปฐม 73170 โทรศัพท์ 0 2482 2013-15 **จัดพิมพ์ที่:** บริษัท กรีน โลฟ ฟร้นดิง เฮาส์ จำกัด **จำนวนพิมพ์** 7,000 เล่ม **ISSN:** 2228-9402 ขอสงวนลิขสิทธิ์ จดหมายข่าวหอภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)
เป็นสมาชิกของสมาพันธ์หอภาพยนตร์ระหว่างชาติ
(International Federation of Film Archives)

สมัครสมาชิก แก๊ซที่อยู่ หรือยกเลิกจดหมายข่าวหอภาพยนตร์
ได้ที่ <http://bit.ly/fapotnewsletter>
ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดส่ง

ดาวน์โหลดจดหมายข่าวหอภาพยนตร์
ฉบับย้อนหลังได้ที่ <https://fapot.or.th/main/information/newsletter>

คัตเอาต์หนังไทย ณ โรงหนังนางเลิ้ง

ศิลปกรรมจากมนตร์เสน่ห์แห่งวันวาน

พุทธพงษ์ เจียมรัตตัญญู

เดือนสิงหาคม 2569 ณ โรงหนังนางเลิ้งหรือศาลาเฉลิมธานี โรงหนังไม้อายุร้อยกว่าปี ที่ตั้งตระหง่านอยู่กลางชุมชนย่านนางเลิ้งได้มีผลงานชิ้นใหม่มาประดับเด่นอยู่หน้าโรง เป็นงานศิลปกรรมในรูปแบบ “คัตเอาต์” หรือป้ายโฆษณาภาพยนตร์ขนาดใหญ่ ที่ครั้งหนึ่งเคยผุดขึ้นเป็นสีสันประจำโรงภาพยนตร์สแตนดะอ์ในเมืองไทย

ป้ายโฆษณาที่วาดด้วยสีน้ำมันบนโครงสร้างไม้เหล่านี้นักมีการตัดขอบออกมา จึงเรียกว่า คัตเอาต์ (cut-out) ทั้งตัดเพียงบางส่วนหรือตัดออกมาทั้งตัวตามรูปร่างดาราในภาพ เพื่อขั้บเน้นให้ภาพนั้นเด่น มีมิติลอยออกมาจากพื้นหลัง นอกจากตกแต่งที่หน้าโรงยังนำไปติดตั้งประชาสัมพันธ์ตามริมถนนหรือสี่แยกให้ผู้คนสัญจรไปมาได้เห็นเด่นชัด

อย่างไรก็ตาม คัตเอาต์ชิ้นใหม่นี้ไม่ได้สื่อถึงหนังเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากแต่ได้รวบรวมภาพดาราตั่งและผลงานในความทรงจำหลายเรื่องมาอยู่ร่วมกัน

คนที่โดดเด่นที่สุดคือ มิตร ชัยบัญชา พระเอกอันดับหนึ่ง ผู้เป็นคณางเลิ้งแท้ ๆ ภาพจำของเขาในชุดอินทรีแดงที่มาจากหนังเรื่อง

จ้าวอินทรี (2511) นั้น สูงเด่นเป็นสง่าเตะตาเป็นภาพแรก ถัดมาคือภาพในตำนานที่ตัดขอบรอบด้าน ลอยตัวแยกออกมาจากป้ายใหญ่ เป็นภาพขณะมิตรกำลังจัดอาวุธทำหันกับ สมบัติ เมทะนี อีกหนึ่งพระเอกผู้ยิ่งใหญ่จาก *สิงห์ล่าสิงห์* (2507) หนังเรื่องแรกที่นำทั้งคู่มาร่วมกัน และภาพจาก *มนตร์รักลูกทุ่ง* (2513) อดิเทพหนังเพลงระดับปรากฏการณ์ ที่เขาแสดงร่วมกับคู่ขวัญ เพชรรา เชาวราษฏร์ นอกจากนี้ยังมี อมรา อัศวนนท์ จาก *เทวดา* (2501) ไซยา สุริยัน - อรัญญา นามวงศ์ จาก *โทน* (2513) สรพงศ์ ชาตรี - นันทนา เภากระจ่าง จาก *แผลเก่า* (2520) ไพโรจน์ สวรรค์บุตร - ลลนา สุลาวัลย์ จาก *ชั้นซูลมุน* (2521) และใบหน้าของนักแสดงระดับหมุดหมายของวงการอีกจำนวนมาก

“นี่ยังขาดไปตั้งหลายคนเราเขียนกันหมดไมไหว” สมเดชสันติประชา กล่าวไว้ขณะพูดถึงคอนเซ็ปต์ของงาน ว่าต้องการรวบรวมบรรดาแม่เหล็กของหนังไทยในยุคสมัยที่ยังมีคัตเอาต์ขึ้นหน้าโรงมาไว้ให้มากที่สุด แต่ด้วยข้อจำกัด ทำให้ไม่อาจใส่ได้ครบทุกคน

สมเดชเป็นทั้งผู้นำเสนอไอเดียให้มีการสร้างคัตเอาต์ที่นี่ เป็นคนร่างแบบ และเป็นผู้รวบรวมพลพรรคเข้ามาเป็นทีมวาด ด้วยความที่การวาดคัตเอาต์ด้วยมือหน้าโรงภาพยนตร์นั้นสูญพันธุ์ไปพร้อม ๆ กับการล้มหายตายจากของโรงภาพยนตร์สแตนดะอ์ในชว่ทศวรรษ 2530 เพราะฉะนั้นทีมช่างเขียนคัตเอาต์ชุดนี้ซึ่งต่างมีอายุอยู่ในหลักเจ็ดและหลักแปดส่วนใหญ่จึงรามีมือจากการวาดภาพหนังไทยไปนานหลายสิบปี

การรวมพลังวาดคัตเอาต์หน้าโรงหนังนางเลิ้ง เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม “ซินีมาติดนางเลิ้ง” ที่หอภาพยนตร์จัดร่วมกับมูลนิธิหนังไทย จากการสนับสนุนของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม โดยบรรดาศิลปินอาวุโสได้มาร่วมแรงร่วมใจกันลงมือวาดตั้งแต่วันที่ 24 กรกฎาคม ซึ่งได้รับความสนใจจากแฟนหนังไทยเป็นอย่างมาก โดยได้เปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้ามาดูบรรยากาศการสร้างสรรคงานศิลปะชิ้นนี้กันแบบสด ๆ ในช่วงวันที่ 28 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม ที่มีฉายหนังในโปรแกรม “บันเทิงหนังไทย”

ช่วงดังกล่าว หอภาพยนตร์ได้มีโอกาสเข้าไปพูดคุยกับช่างเขียนคัตเอาต์บางท่านถึงประสบการณ์ในอดีต เริ่มต้นจากสมเดช ผู้เป็นเสมือนหัวหน้าทีม สมเดชเล่าถึงประสบการณ์แรกที่ต้อย้อนกลับไปราว 60 ปีก่อน เมื่อเขาเข้าไปฝากตัวเป็นศิษย์ของ เปียกโปสเตอร์ ช่างเขียนใบปิดชั้นครูผู้มีชื่อเสียงโด่งดังที่สุดในวงการ

หลังจากฝึกหัดเขียนใบปิดหรือโปสเตอร์หนังอย่างเข้มข้น และช่วยเปียกทำงานอยู่ระยะหนึ่ง เขาได้ออกมารับงานเอง เริ่มต้นจากวาดโปสเตอร์ก่อนจะไปสู่การรับจ้างเขียนคัตเอาต์ สมเดชเล่าถึงกระบวนการการวาดคัตเอาต์ว่า “ส่วนใหญ่แล้วเจ้าของหนังก็จะมาจ้างเรา เราก็เป็นฝ่ายจัดหาสถานที่อะไรต่าง ๆ มีไอเดียผสมผสานกับเขาว่าอยากได้อะไรแบบนี้ไหม แต่ไอเดียจะเอารูปตัวไหนเด่นเป็นของเจ้าของหนังเราก็ต้องคุยกับเจ้าของหนังว่าตัวหลักของเขาคืออะไร แล้วก็มาจัดองค์ประกอบออกแบบให้เข้ากันได้”

สมัยนั้นภาพยนตร์จะเปลี่ยนโปรแกรมในวันศุกร์ ค็นวันพฤหัสบดีจึงเป็นช่วงเวลาที่ทีมติดตังจะต้องเข้ามาเปลี่ยนคัตเอาต์หน้าโรงหนังตลอดทั้งคืนเพื่อให้เสร็จทันเช้าวันรุ่งขึ้น นอกจากโรงภาพยนตร์ในกรุงเทพฯ สมเดชยังรับวาดคัตเอาต์ตามโรงต่างจังหวัดทั้งที่ภาคเหนือและภาคอีสานด้วย ซึ่งแต่ละครั้งต้องขึ้นไปทำงานอยู่เป็นเดือน ๆ ก่อนที่เขาจะวางมือจากการทำคัตเอาต์ หลังจากได้เข้าไปทำงานเบื้องหลังกับ สักกะ จารุจินดา ในเรื่องตลาดพรหมจารีย์ (2516) และก้าวไปเป็นผู้กำกับในเวลาต่อมา มีผลงาน เช่น แข่งรถแข่งรัก (2523) ยอดรักผู้กอง (2524) สัตว์สาวผู้น่ารัก (2525)

เมื่อกลับมารับทำงานคัตเอาต์ที่นางเลิ้ง สมเดชเริ่มต้นชักชวนช่างเขียนที่เคยเป็นผู้กำกับหนังไทยเช่นเดียวกับเขามาร่วมกันสร้างสรรค์ผลงาน คนแรกคือ **บรรณหาร ไทธนบุรณ** ตำนานนักวาดใบปิด ผู้เป็นอีกหนึ่งศิษย์เอกของเปียกโปสเตอร์ และมีผลงานกำกับภาพยนตร์ เช่น รู้แล้วรู้ว่ารัก (2529) สบายบรี้อ..อ (2530) ยุทธการเด็ดดอกฟ้า (2538)

บรรณหารมีพื้นเพเป็นคนหาดใหญ่ หลังจบชั้น ม.ศ.3 เขาได้เริ่มทำงานคัตเอาต์ที่โรงหนังคิงส์ หาดใหญ่ ท่ามกลางความกังวลของครอบครัว “ผมจบ ม.ศ.3 แล้วไปสมัครเป็นลูกศิษย์ของ อาจารย์บุญธรรม บุญเทพ ที่โรงหนังคิงส์ หาดใหญ่... ตอนแรกพ่อแม่ไม่ยอมให้เรามาวาดที่

■ (จากซ้ายไปขวา) นพดล, บรรณหาร, สมเดช และอังเคิล

โรงหนัง เพราะสมัยก่อนเหมือนกับว่าเด็กโรงหนังนี่คือเด็กที่เกเร ติดฝิ่นบ้าง ติดกัญชา... แม่เขบอกว่าถ้าไปวาดที่โรงหนังก็ให้ออกจากบ้านไปเลย”

บรรณหารได้พิสูจน์ให้เห็นว่าเขาทำงานด้วยใจรักอย่างแท้จริง ระหว่างนั้นอาจารย์บุญธรรมยังส่งเขาไปทำงานคัตเอาต์ที่โรงหนังในสตูล ก่อนจะกลับมาที่หาดใหญ่ จนเมื่อเขาอายุได้ 20 ปี และทราบข่าวว่าเปียกโปสเตอร์เปิดโรงเรียนสอนศิลปะชื่อเพาะศิลป์ เขาจึงเดินทางขึ้นมาสมัครเรียนเป็นลูกศิษย์รุ่นแรก

ด้วยทักษะที่สั่งสมจากบ้านเกิดมาแล้วหลายปี ทำให้เปียกโปสเตอร์เล็งเห็นถึงความสามารถ และดึงตัวนักเรียนคนนี้มาช่วยงานวาดโปสเตอร์ไปด้วย ช่วงนั้นระหว่างเขาทำงานอยู่กับครูในตอนกลางวัน ตกเย็นเขายังไปรับงานวาดป้ายไม้อัดที่มีลักษณะคล้ายคัตเอาต์หน้าโรงแต่เล็กกว่าสำหรับติดตั้งที่ตู้โชว์ในตัวโรง ซึ่งต้องอาศัยความละเอียดประณีตยิ่งกว่างานคัตเอาต์ขนาดใหญ่ งานนี้เป็นงานของบริษัทโพอาร์ต บริษัทรับวาดคัตเอาต์เจ้าสำคัญในช่วงนั้น โดยต้องไปวาดที่ห้องเขียนซึ่งอยู่ในอาคารโรงหนังศาลาเฉลิมไทย

“ตัวโชว์นี้มันก็ใช้สีน้ำมันเหมือนกัน เป็นป้ายเหมือนกันแต่เล็กหน่อย ติดระดับสายตาให้คนเวลาเข้าโรงหนังยืนดู แต่ถ้าป้ายคัดเอาที่ใหญ่ ๆ เลื่อนขึ้นไปเลย ต้องเงยหน้าหมด เห็นจากถนน”

หลังจากเปียกโปสเตอร์เริ่มผันตัวไปเป็นผู้กำกับภาพยนตร์ตั้งแต่ปี 2513 ไม่นานบรรณหารก็ออกมาเปิดบริษัทรับงานวาดโปสเตอร์ของตัวเอง ซึ่งมีงานชุกจนทำให้เขาไม่มีเวลาไปวาดงานตัวโชว์ดังกล่าวอีก ปัจจุบันบรรณหารเป็นคนเดียวในทีมที่ยังคงรับงานวาดโปสเตอร์ภาพยนตร์อยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะจากลูกค้าต่างชาติที่หลงใหลในมนตร์เสน่ห์ของงานแนวนี้

ผลงานของบรรณหารยังส่งแรงบันดาลใจมาสู่ **อังเคล-อดิเรก วุฒิลา** อดีตช่างเขียนใบปิดหนังไทยและู้กำกับชื่อดัง ในวัยเด็กที่สุพรรณบุรีเขามักจะไปเฝ้าดูช่างวาดคัดเอาต์ทำงานกันหลังโรงหนัง คอยช่วยวิ่งซื้อน้ำซื้อขนมเพื่อแลกกับการได้ดูเทคนิคต่าง ๆ ก่อนจะเข้าศึกษาที่โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ และได้พบกับบรรณหารที่มาสอนแทนเปียกโปสเตอร์ รวมทั้งมีโอกาสย้ายเข้าไปช่วยงานที่บ้านบรรณหารอยู่นาน ก่อนจะเปลี่ยนเส้นทางมาเป็นคนทำหนังในภายหลัง

“เขาเป็นแรงบันดาลใจทำให้เราไปเรียนไทยวิจิตรศิลป์ เพราะไปเห็นปกที่ตอนนั้นดังมาก เขาเขียนปกเรื่องเพชรพระอุมาให้นิตยสารจักรวาลรายสัปดาห์... วันหนึ่งมาเห็นตัวจริงกำลังเขียนรูป โอ้โห... ก็เลยสมัครไปทำงานกับเขา กินนอนที่นั่นเลย เริ่มงานตั้งแต่ยังไม่รู้เรื่องอะไร ร่างดินสอเลยได้ความรู้เยอะมาก”

ในช่วงที่ทำงานโปสเตอร์อังเคลแทบไม่ได้จ้างงานคัดเอาต์เลย เขาเคยแต่ไปลองทำเพราะอยากฝึกฝนการวาดสีน้ำมันอยู่เพียงไม่กี่เดือนเท่านั้น การได้มาวาดคัดเอาต์หน้าโรงหนังนางเลิ้งครั้งนี้จึงเป็นเสมือนการเติมเต็มฝันในวัยเด็กของผู้กำกับหนังดังทั้ง *ซิมม่อนน้อย* *กะล่อนมากน้อย* (2528) *ตีแตก* (2530) *ฉลุย* (2531) ฯลฯ

“โปสเตอร์เขียนด้วยสีโปสเตอร์... มันคนละประเภทกับคัดเอาต์ คัดเอาต์ต้องเขียนใหญ่ ๆ หยาบ ๆ เพราะดูไกล ๆ แต่โปสเตอร์นี่ต้องละเอียดละเอียดคียบเลย เพราะมันดูใกล้ และต้องพิมพ์ไปกระจายทั่วประเทศเป็นหมื่นเป็นแสนใบ” อังเคลกล่าวถึงความแตกต่างของงานทั้งสองประเภท

นพดล พรหมบัณฑิตกุล เป็นอีกหนึ่งช่างเขียนในทีม ที่เชื่อมโยงกับทั้งบรรณหารและอังเคล เขาเป็นคนหาตึกใหญ่เช่นเดียวกับบรรณหาร และเดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อหวังจะสอบเข้าเพาะช่าง แต่เมื่อพบว่าที่

■ บรรณหารขณะวาดรูปจาก *สิงห์ล่าสิงห์*

■ ขวลิขิตกำลังวาดรูป มิตร ชัยบัญชา ในชุดอินทรีแดง

ไทยวิจิตรศิลป์มีช่างเขียนใบปิดทั้งเปียกและบรรณหารสอน จึงตัดสินใจมาเรียนที่นั่นแทน ระหว่างเรียนเขาได้เห็นงานของอังเคลติดอยู่ที่บอร์ดโรงเรียน แล้วเกิดความประทับใจ ต่อมาอังเคลจึงได้ชักชวนเขาเข้ามาทำงานโปสเตอร์กับบรรณหาร โดยงานที่โรงหนังนางเลิ้งครั้งนี้นับเป็นงานวาดคัดเอาต์ครั้งแรกของนพดล

นอกจากนี้ในทีมวาดยังมี ขวลิขิต วงศ์สถิตธรรม อดีตช่างเขียนคัดเอาต์มืออาชีพ และ จ่านงค์ ถาดกั้ง ลูกศิษย์ของ ทองดี ภาณุมาศ อีกหนึ่งศิษย์เอกของเปียกโปสเตอร์ พวกเขาช่วยกันชุดเอาต์ทักษะและประสบการณ์อันแกร่งกล้ามาถ่ายทอดผ่านพู่กันและฝีแปรง โดยแบ่งงานกันตามความถนัด เช่น ขวลิขิตเป็นผู้เชี่ยวชาญการวาดใบหน้า มิตร ชัยบัญชา จึงได้เป็นผู้วาดรูปอินทรีแดง ส่วนบรรณหารได้รับหน้าที่วาดชิ้นงานเด่นอย่าง *สิงห์ล่าสิงห์*, *มนต์รักลูกทุ่ง* หรือใบหน้าของ เพชรา เขาวราชมรรค์ ในขณะที่พี่ใหญ่อย่าง สมเดช ผู้ดูแลภาพรวม ได้บรรจงวาดรายละเอียดที่วิเศษ โดยเฉพาะเรื่อง *แผลเก่า* และคอยเก็บตกแต่งเงาแต่ละภาพ เพื่อขับเน้นให้ดูสมจริง

ในอดีตนั้น ภาพคัดเอาต์จะถูกวาดลงบนไม้อัดที่ตัดแบ่งเป็นชิ้นให้ช่างเขียนแต่ละคนช่วยกันลงมือในโรงวาด แล้วนำมาประกอบลงบนโครงไม้ในสถานที่จริงโดยทีมติดตั้งซึ่งเป็นอีกบริษัท แต่คราวนี้ด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ จึงได้จัดทำโครงไม้อัดตามแบบร่างของสมเดชขึ้นมาก่อน แล้วให้ช่างเขียนมาร่วมกันวาดบนชิ้นงานโดยตรง ผู้ผลิตโครงสร้างไม้และควบคุมดูแลการติดตั้งคือ บริษัท พันธุ์ทาง อาร์ตเวิร์ค ของ **ศราวุธ แก้วน้ำเย็น** โปรดักชั่นดีไซน์เนอร์แถวหน้าของวงการหนังไทยร่วมสมัย

คัดเอาต์หนังไทย ณ โรงหนังนางเลิ้งได้ถูกขยับเปิดตัวอย่างเป็นทางการเมื่อวันอาทิตย์ที่ 16 สิงหาคม 2569 โดย สมเดช, บรรณหาร, อังเคล และ นพดล ได้มาเป็นตัวแทนศิลปินร่วมเสวนาบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้แก่ผู้ชม และลงลายเซ็นประทับไว้ที่ชิ้นงาน ท่ามกลางบุคคลในวงการภาพยนตร์ อดีตช่างวาดคัดเอาต์ร่วมรุ่น แฟนหนังไทย และนักสะสมโปสเตอร์ที่เดินทางมาร่วมงานกันอย่างอบอุ่น และบางส่วนได้นำใบปิดหนังไทยในอดีตมาให้ช่างเขียนอาวุโสแต่ละคนเซ็นกันอย่างคึกคัก

งานศิลปกรรมชิ้นนี้ไม่เพียงแต่จะเป็นอนุสรณ์รำลึกถึงป้ายคัดเอาต์โฆษณาที่เคยเรียงรายริมถนน เป็นภูมิทัศน์สำคัญของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในเมืองไทย หากแต่ยังเป็นสัญลักษณ์แห่งการเฉลิมฉลองเรื่องราวและคุณค่าของหนังไทยในยุคก่อน บนพื้นที่โรงหนังนางเลิ้งซึ่งเต็มไปด้วยประวัติศาสตร์ เพื่อให้ความทรงจำในอดีตได้เชื่อมโยงกับผู้คนในปัจจุบัน และส่งต่อไปยังคนรุ่นถัดไป ●

ประมวลกิจกรรมเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2569

27-28 มิถุนายน หอภาพยนตร์จัด

โปรแกรมฉายภาพยนตร์ ณ โรงหนังนางเลิ้ง ขวนผู้ชมย้อนรำลึกถึงบรรยากาศและ ความสุขยุค 80 ผ่านภาพยนตร์ที่เคยสร้างความประทับใจแก่ผู้ชม ได้แก่ บุญชูผู้น่ารัก (2531) และ *Back to the Future* เจาะเวลา ทหารอดีต (2528) เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้สัมผัสเสน่ห์ของภาพยนตร์ในอดีตและร่วมย้อนความทรงจำไปพร้อมกัน

5 กรกฎาคม หอภาพยนตร์

จัดกิจกรรม “ทั้ง! หนึ่งโลก x Cinema Lecture: Code Unknown” จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *Code Unknown* (2000) ผลงานกำกับของปรมาจารย์ชาวออสเตรีย มิคาเอล ฮาเนเคอ พร้อมการบรรยายพิเศษโดย ราสเกตี สุขกาล นักออกแบบงานสร้างภาพยนตร์ ผู้สนใจ และศึกษางานด้านวิหวลในภาพยนตร์ของผู้กำกับ มิคาเอล ฮาเนเคอ ณ โรงภาพยนตร์ ศาลาศีนีมา

18 กรกฎาคม นิภาพร นนุช เดินทางมา

ประทับรอยมือและรอยเท้าเป็นดาวดวงที่ 209 ณ ลานดารา หอภาพยนตร์ พร้อมจัดฉายภาพยนตร์ *ไร้เสนหา* (2522) และร่วมพูดคุยกับ ชนะ คราประยูร คนทำหน้าที่ผู้ปลูกปั้นและร่วมงานกับเธอมาอย่างยาวนาน โดยมีดารารและแฟนภาพยนตร์ร่วมเป็นสักขีพยานอย่างคับคั่ง

24 กรกฎาคม หอภาพยนตร์จัดกิจกรรม

“Masterclass on Sound: Pascal Deux & Mariana Otero” ณ โรงภาพยนตร์ศาลาศีนีมา ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการออกแบบและการใช้ “เสียง” ในงานสารคดีแนว Direct Cinema โดยเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมเชิงปฏิบัติการที่มูลนิธิหนังไทยจัดร่วมกับสถาบัน Ateliers Varan กรุงปารีส โดยได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

28 กรกฎาคม-1 สิงหาคม

หอภาพยนตร์ร่วมกับมูลนิธิหนังไทย โดยการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม จัดกิจกรรมในโครงการ ซีเนมาติคนางเลิ้ง ต้อนรับวันหยุดยาวด้วยโปรแกรม “บันเทิงหนังไทย” คัดสรร ภาพยนตร์ไทยในความทรงจำ 5 เรื่อง จัดฉายต่อเนื่อง 5 วัน ณ โรงหนังนางเลิ้ง ได้แก่ เรือนแพ (2504) โทณ (2513) วันเพ็ญ (2521) โลกทั้งใบให้นายคนเดียว (2538) และ 2499 อันธพาลครองเมือง (2540)

2 สิงหาคม เนื่องในโอกาสครบรอบ

55 ปี ภาพยนตร์เรื่อง รักข้ามขอบฟ้า สมาคม มิตรภาพไทย-กัมพูชา ร่วมกับหอภาพยนตร์ จัดกิจกรรม “รักข้ามขอบฟ้า เสน่ห์ฉลอง เวหา” นำภาพยนตร์เรื่อง รักข้ามขอบฟ้า ฉบับเดียวที่เหลืออยู่มาจัดฉายพร้อมด้วยการเสวนาหลังชมภาพยนตร์กับ มนัส กิ่งจันทร์ ตัวแทนกลุ่มวัยหวานวันวาน ผู้ค้นพบฟิล์ม ภาพยนตร์ รักข้ามขอบฟ้า, อานันท์ นาคคง ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีอาเซียน และ ชาติชาย เกษนัส ผู้กำกับภาพยนตร์ พร้อมด้วยการขับร้องเพลง รักข้ามขอบฟ้าโดย อัยยุรินทร์ วิริยานนท์ สร้างสีสันและบรรยากาศอันน่าประทับใจให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ก่อนจะปิดท้ายกิจกรรมด้วยการฉายภาพยนตร์กัมพูชาเรื่อง *งูแวงทอง* (2513) ที่จัดฉายในฉบับสแกนภาพจากฟิล์มฉบับพากย์ไทยในคลังอนุรักษ์ของหอภาพยนตร์ บรรยายเกริ่นนำโดย ศานติภักดีคำ นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ไทย-กัมพูชา ณ โรงภาพยนตร์ ศาลาศีนีมา

31 กรกฎาคม กิจกรรมภาพยนตร์กับ

ผู้สูงอายุ ครั้งที่ 61 โดยหอภาพยนตร์ร่วมกับชมรมสมองใสใจสบาย ศูนย์ดูแลภาวะสมองเสื่อม โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย จัดฉาย ภาพยนตร์ เรื่อง *The Matrix* (2542) พร้อมสนทนาหลังจบภาพยนตร์กับ วรดิศา รัตนิน, รศ.นพ. สุขเจริญ ตั้งวงษ์ไชย และ กนกวรรณ กนกนาวาศ์ ดำเนินรายการโดย สันต์ชัย โชติรสเศรณี ณ ห้องประชุม 1210 ชั้น 12 อาคารภูมิสิริมังคลานุสรณ์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

13-16 สิงหาคม หอภาพยนตร์นำภาพเคลื่อนไหวจากคลังอนูรักษ์ ซึ่งมีคุณค่าในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์และบันทึกความทรงจำ ร่วมจัดแสดงในงาน “Thai Content Experience 2026 (TCX)” ณ พารากอน ฮอลล์ สยามพารากอน พร้อมแนะนำช่องทางการเข้าถึงคลังข้อมูลภาพยนตร์ เพื่อสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า และต่อยอดสู่การสร้างสรรค์ผลงานในหลากหลายรูปแบบ ทั้งภาพยนตร์ ซีรีส์ สารคดี เกม ดนตรี และสื่อดิจิทัล

19 สิงหาคม หอภาพยนตร์จัดงานประชุมวิชาการด้านภาพยนตร์และการอนุรักษ์สื่อโสตทัศน ครั้งที่ 16 เปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านภาพยนตร์ และการอนุรักษ์สื่อโสตทัศน โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมรับฟังการนำเสนอผลงานวิชาการในหลากหลายประเด็น ทั้งภาพยนตร์ไทย ภาพยนตร์อาเซียน และแนวทางการอนุรักษ์สื่อโสตทัศน ณ โรงหนังช้างแดง

15 สิงหาคม สยามสมาคมฯ ร่วมกับหอภาพยนตร์ จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ดูแลรักษาคอลเล็กชันขนาดเล็ก เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมเข้าใจคอลเล็กชันของตนเอง รูปแบบของความเสี่ยง และการทดลองวางแผนจัดการความเสี่ยง ดำเนินกระบวนการโดย สันติชัย โชติรสเศรณี รองผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ ณ ห้องประชุม สยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์

15-16 สิงหาคม หอภาพยนตร์ร่วมกับมูลนิธิหนังไทย โดยการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมกระทรวงวัฒนธรรม จัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ในโครงการซีเนมาติดนางเลิ้ง โปรแกรม “เอลวิสรำลึก” เนื่องในวาระครบรอบการจากไปของเอลวิสเพรสลีย์ ราชาแห่งร็อกแอนด์โรล โดยจัดฉายภาพยนตร์ *Elvis* (2565) และ *Blue Hawaii* (2504) ณ โรงหนังนางเลิ้ง เพื่อร่วมรำลึกถึงศิลปินผู้สร้างปรากฏการณ์และมีเพลงอยู่ทั่วโลก นอกจากนี้ในวันที่ 16 สิงหาคม ก่อนฉายภาพยนตร์ *Blue Hawaii* (2504) มีกิจกรรม “เสวนาเปิดตัวคัตเอาต์หนังไทย” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการซีเนมาติดนางเลิ้ง (อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่หน้า 1)

ความร่วมมือกับต่างประเทศ

30 มิถุนายน และ 4-5 กรกฎาคม ภาพยนตร์อนุรักษ์จากหอภาพยนตร์ 2 เรื่อง ได้จัดฉายใน Guangdong Art Exhibition ประเทศจีน ได้แก่ พระเจ้าช้างเผือก (2484) จัดฉายวันที่ 30 มิถุนายน และ 5 กรกฎาคม ข้ามกับพระ (2527) จัดฉายวันที่ 4 และ 5 กรกฎาคม

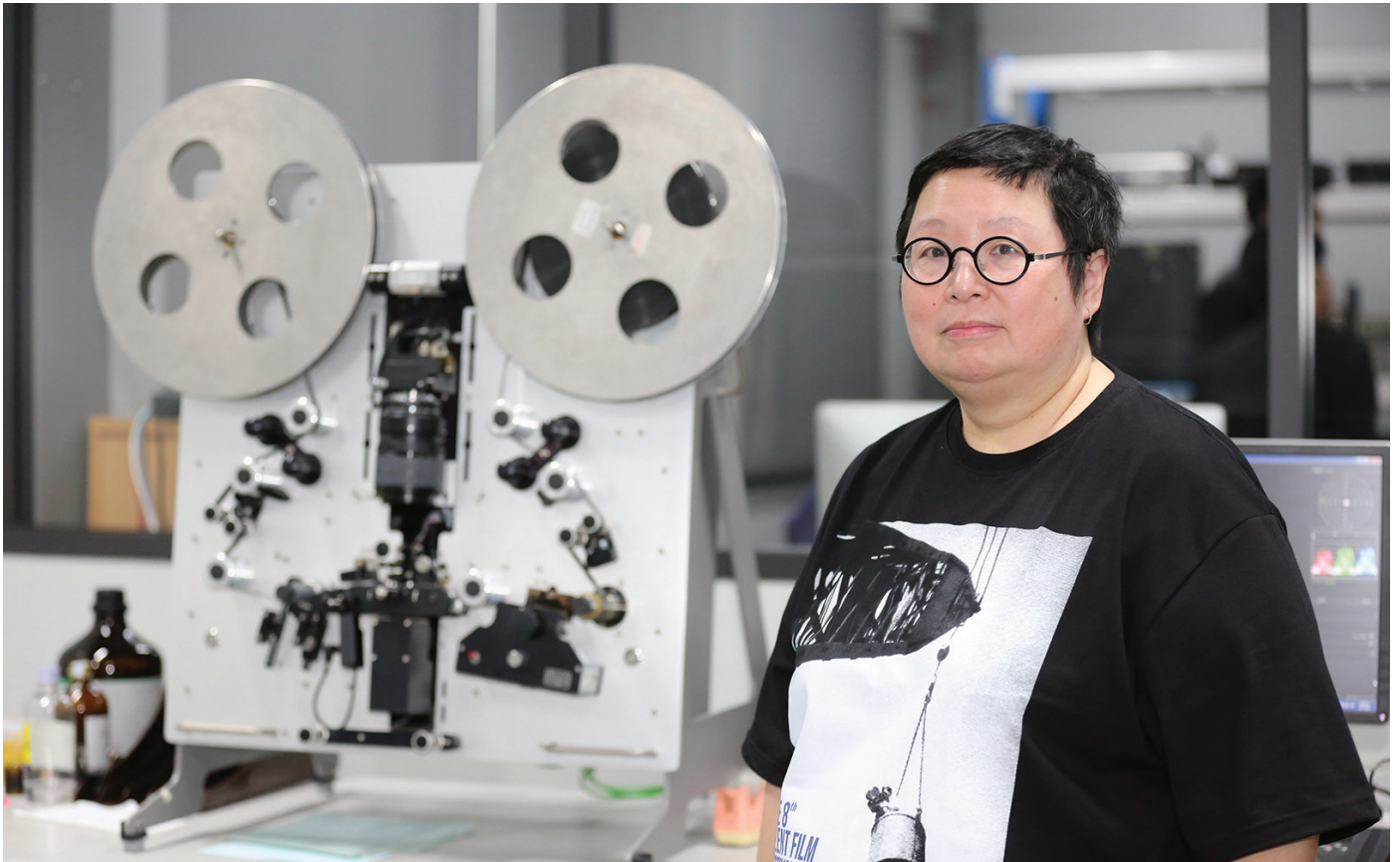
6-9 สิงหาคม แอนิเมชันสั้น 6 เรื่อง ในโครงการโลกใบเล็กของหอภาพยนตร์ ได้จัดฉายในเทศกาลภาพยนตร์สำหรับเด็ก NextScene Kids & Youth Film Festival ประเทศอินโดนีเซีย

12-14 สิงหาคม ชลิดาเอื้อบำรุงจิต ผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ ได้รับเชิญร่วมเสวนาในหัวข้อ The Asian Film Archiving Forum: Advancing Film Preservation in Asia ในงาน ASEAN Film & Television Summit (Philippines 2026) ณ เมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

กิจกรรมฉายหนังนอกสถานที่

วันที่	ชื่อกิจกรรม	ภาพยนตร์	สถานที่
5 ก.ค. 69	ครึ่งศตวรรษรัฐประหาร 6 ตุลา ถึงเวลาลบมรดกบาป	[นิรโทษกรรม จำเลยคดี 6 ตุลา] (2521)	ห้อง LT1 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
4-5 และ 11-12 ก.ค. 69 1-2 และ 8-9 ส.ค. 69	หนังเก่า มาเล่าใหม่	แพรวดำ (2504) สันติ-วัฒนา (2497)	อุทยานการเรียนรู้นครสงขลา TK Park Songkhla
15 ก.ค. - 29 ส.ค. 69	SiamANIMA Micro-Screenings 2026	แอนิเมชันสั้นในโครงการโลกใบเล็ก	พื้นที่จัดฉายภาพยนตร์อิสระทั่วประเทศ
19 ก.ค. 69	บางเขนเดอะมูฟวี่	ชั่วฟ้าดินสลาย (2498)	ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางเขน
26 ก.ค. 69	เทศกาลปิยะภาด ศิลปะบุกตลาด	แม่นาคพระโขนง (2502)	กาดหลวงเชิงยราข
6-8 ส.ค. 69	พรานน้อย Film Lab โรงหนังนอกห้องเรียน	ชุดภาพยนตร์สั้นโครงการ โรงหนังโรงเรียน Script Lab	พรานน้อย Micro Cinema
7 ส.ค. 69	Hearing the Voice of Absence สดับเสียงที่ขาดหาย	ทองปาน (2520)	สวนอัญญา - เอื้อนครูจุ่น มาลิก: หอประวัติศาสตร์ประชาชนภาคเหนือ
15 ส.ค. 69	เทศกาลภาพยนตร์เพชรบุรี เมืองฉายหนัง หนังฉายเมือง	สันติ-วัฒนา (2497)	ต.พานิชเจริญ จ.เพชรบุรี
30 ส.ค. 69	Bi-Weekly Screening	ชั่วฟ้าดินสลาย (2498)	Bangkok Kunsthalle

ประมวลผลงานของผู้อำนวยการ ชลิดา เอื้อบำรุงจิต

กองบรรณาธิการ

ในวันที่ 31 สิงหาคม 2569 จะเป็นวันสุดท้ายของการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ของ ชลิดา เอื้อบำรุงจิต หลังจากทำหน้าที่เป็นหัวเรือใหญ่ของหอภาพยนตร์มาครบ 2 วาระ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 8 ปี ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชนที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการได้ไม่เกิน 2 วาระ

จดหมายข่าวฉบับนี้จึงขอประมวลผลงานเด่นของผู้อำนวยการชลิดาตั้งแต่เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2561 การเป็นผู้สานต่อภารกิจในตำแหน่งผู้อำนวยการต่อจาก โดม สุขวงศ์ ผู้ก่อตั้งหอภาพยนตร์ ถือเป็นเรื่องท้าทายอย่างมาก เนื่องจากโดมถือเป็นบุคคลที่สาธารณชนให้ความเคารพยกย่องในด้านการอนุรักษ์ภาพยนตร์ ด้วยการสร้างหอภาพยนตร์ไทยให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนอย่างช้านาน ผอ.ชลิดา สามารถต่อยอดงานจากรากฐานที่โดมได้วางไว้จนออกดอกผลที่น่าสนใจหลายอย่าง ดังนี้

งานอนุรักษ์และพัฒนางานบูรณะภาพยนตร์ไทย

จากความสำเร็จในการบูรณะภาพยนตร์ไทยเรื่อง *สันติ-วิทยา* (2497) และ *แผลเก่า* (2520) ให้ออกเผยแพร่แก่ผู้ชมภาพยนตร์ร่วมสมัยได้มีโอกาชมภาพยนตร์ไทยที่หาได้ยากในแบบที่เหมือนกับยุคที่ออกฉาย

ผอ.ชลิดา ต่อยอดงานอนุรักษ์ด้วยการนำประสบการณ์และองค์ความรู้จากการทำงานกับบริษัทบูรณะภาพยนตร์ L'Imagine Ritrovata ประเทศอิตาลี พัฒนาระบบการทำงานของฝ่ายอนุรักษ์ของหอภาพยนตร์ ทำให้หลังจากนั้นหอภาพยนตร์สามารถบูรณะภาพยนตร์ไทยได้ด้วยเจ้าหน้าที่ของหอภาพยนตร์เอง ซึ่งเป็นวิธีที่ประหยัดงบประมาณอย่างมาก เช่น ภาพยนตร์เรื่อง *แพรวคำ* (2504) *ซู* (2515) *เมียหลวง* (2521) และ *ข้ามากับพระ* (2527) ซึ่งได้รับเชิญไปฉายในเทศกาลภาพยนตร์และหน่วยงานต่างประเทศ

นอกจากนี้ ผอ.ชลิดา ยังวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายอนุรักษ์และฝ่ายเผยแพร่ ในการเลือกภาพยนตร์ไทยในคลังอนุรักษ์ของหอภาพยนตร์ออกมาแปลงสัญญาณและเผยแพร่ในโปรแกรม Archive

Rediscovery ซึ่งทำให้แฟน ๆ ภาพยนตร์ไทยรุ่นเก่าและร่วมสมัยได้มีโอกาสยลโฉมภาพยนตร์ไทยที่หาดูได้ยากหรือหาดูที่อื่นไม่ได้อีกแล้ว และเป็นการเน้นให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของงานอนุรักษ์ภาพยนตร์ที่หอภาพยนตร์ได้ดำเนินการมากกว่า 40 ปี

อาคารสรรพสาตรศุกิจ อาคารให้บริการสาธารณะ ขนาดใหญ่ของหอภาพยนตร์

อาคารสรรพสาตรศุกิจ ซึ่งถูกสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยโดม และมาแล้วเสร็จในช่วงของ ผอ.ชลิดา ดังนั้นภาระของการบริหารจัดการพื้นที่อาคารให้บริการขนาดใหญ่จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่ง อาคารสรรพสาตรศุกิจถูกออกแบบให้มีพื้นที่ห้องนิทรรศการถาวรและหมุนเวียน มีโรงภาพยนตร์ และห้องสมุด ผอ.ชลิดา ทำงานร่วมกับโดมและทีมงานในการวางแผนที่จะใช้พื้นที่ของอาคารสรรพสาตรศุกิจเพื่อเล่าเรื่องประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ โดยเริ่มจากการเห็นว่าพื้นที่ของหอภาพยนตร์ไม่ค่อยมีพื้นที่สำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งจากข้อมูลของผู้มาเยี่ยมชมมักจะมาเป็นครอบครัวและมีเด็กมาด้วย นิทรรศการถาวรภาพคำติดตาบริเวณชั้น 1 จึงเกิดขึ้น โดยการพยายามบอกเล่าที่มาของภาพเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นรากฐานของสื่อภาพยนตร์ โดยเน้นผู้ชมรุ่นเล็กเป็นหลัก

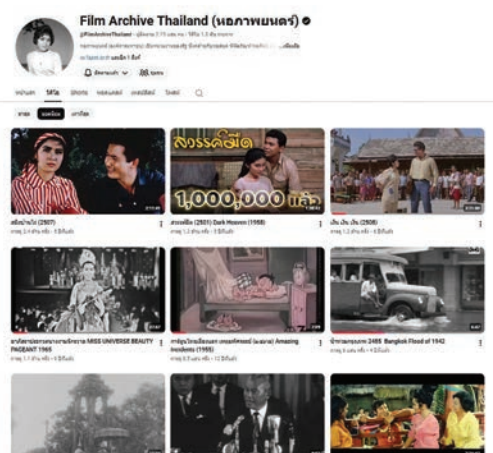
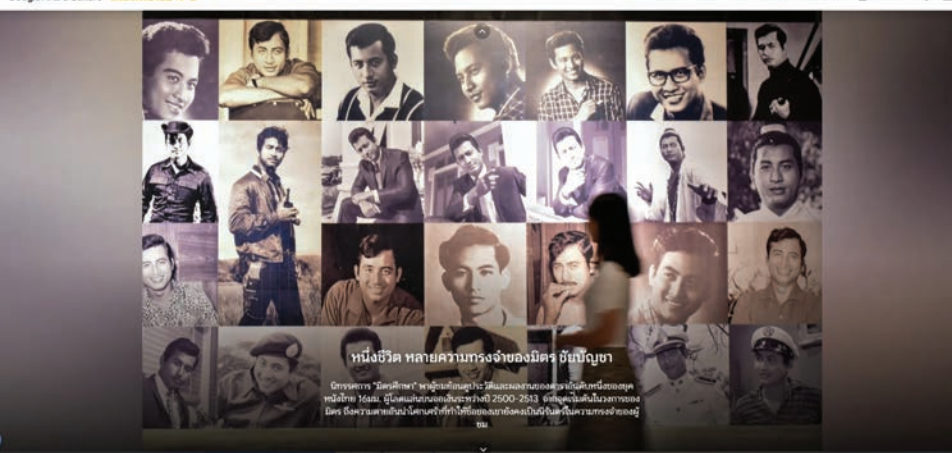
นิทรรศการถาวร โรงถ่าย 3 From Dreams to Reels ชั้น 3 ของอาคารสรรพสาตรศุกิจ บอกเล่าเรื่องราวการถ่ายทำภาพยนตร์ตั้งแต่กระบวนการก่อนถ่ายทำ การหาทุน การวางแผนการถ่ายทำ จนถึงไปถึงกระบวนการหลังการถ่ายทำ ผ่านการนำวัตถุสะสมของหอภาพยนตร์มาจัดแสดงและมาใช้ร่วมกับเทคโนโลยีการจัดแสดงใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้ชมได้เรียนรู้กระบวนการสร้างภาพยนตร์ในทุกขั้นตอนอย่างเพลิดเพลิน

ในส่วนของนิทรรศการหมุนเวียน นอกจากการจัดนิทรรศการที่เชิดชูบุคลากรด้านภาพยนตร์ไทยอย่าง ส. อาสนจินดา, มิตร ชัยบัญชา, สรพงศ์ ชาตรี, วิจิตร คุณาวุฒิ และ เป๊ยกโปสเตอร์ ผอ.ชลิดา ยังสนับสนุนการเปิดพื้นที่นิทรรศการสำหรับงานศิลปะอื่น ๆ ที่ใช้ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์หรือภาพยนตร์อนุรักษ์เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งาน เช่น นิทรรศการวิดีโอจัดวาง ปฐมกาลภาพยนตร์ในสยาม ที่ให้ศิลปินรุ่นใหม่ นำประวัติศาสตร์การกำเนิดภาพยนตร์ไทยมาตีความเป็นงานศิลปะจัดแสดง, Leave Us to Complete the Films งานศิลปะจัดวางเนื่องในวาระ 100 ปี ฟิล์มภาพยนตร์ 16 มม. ของ นิพันธ์ โอฬารนิเวศน์, Archival Time on Our Retina จัดแสดงผลงานศิลปะที่ใช้ภาพยนตร์ไทยในคลังอนุรักษ์ของหอภาพยนตร์เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งาน และ หลังเหตูมหัศจรรย์ จัดแสดงผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากชีวิตและผลงานของ ปยุต เงากระจ่าง ผู้บุกเบิกภาพยนตร์แอนิเมชันไทยคนสำคัญ

พลิกโควิดให้เป็นโอกาส

การแพร่กระจายของไวรัสโคโรนาเมื่อปี 2562 ทำให้หอภาพยนตร์จำเป็นต้องหยุดให้บริการสาธารณะช่วงเวลาหนึ่ง ผอ.ชลิดา จึงใช้โอกาสนั้นในการกฤษฎาการเผยแพร่ภาพยนตร์ในคลังอนุรักษ์ ผ่านช่องทางออนไลน์ของหอภาพยนตร์ จัดกิจกรรมที่มีการถ่ายทอดทางออนไลน์ต่าง ๆ อย่างคึกคัก และยังสร้างความร่วมมือกับ Google Arts & Culture ให้เป็นช่องทางการเผยแพร่นิทรรศการของหอภาพยนตร์แบบออนไลน์ ปัจจุบันแต่ละปีหอภาพยนตร์มียอดผู้เข้าชมภาพยนตร์ที่เผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์มากกว่า 8 ล้านครั้ง จากการมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพของการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เพื่อเชื่อมโยงหอภาพยนตร์กับสาธารณชนผ่านแพลตฟอร์ม

Google Arts & Culture

ออนไลน์อย่างจริงจังตลอดหลายปีที่ผ่านมา ทั้งทางเฟซบุ๊ก อิน스타그램 และยูทูบ ทำให้ประชาชนสามารถมีปฏิสัมพันธ์และเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้ด้านภาพยนตร์อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

นอกจากการเผยแพร่กิจกรรมทางออนไลน์แล้ว ผอ.ชลิดา ยังปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภายในหอภาพยนตร์ให้เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง แม้จะต้องทำงานจากที่พักอาศัย ซึ่งกลายเป็นพื้นฐานของระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ที่หอภาพยนตร์ใช้หลังจากโควิดมาจนถึงปัจจุบัน

ความร่วมมือกับหน่วยงานและพื้นที่จัดฉายภาพยนตร์อิสระในประเทศไทย

ตลอดระยะเวลา 8 ปี หอภาพยนตร์ขยายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศ จนก่อให้เกิดกิจกรรมที่ช่วยประชาสัมพันธ์ชื่อของหอภาพยนตร์ให้คนไทยได้รู้จักมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือกับ Netflix ประเทศไทย ในการคัดสรรภาพยนตร์ไทยคลาสสิกเผยแพร่ใน Netflix, ร่วมมือกับสมาคมผู้กำกับภาพยนตร์ไทย สมาคมหนังกลางแปลง Better Bangkok และกรุงเทพมหานคร จัดงานกรุงเทพกลางแปลง, ร่วมมือกับสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ในงานมหกรรมศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ (Thailand Biennale) จังหวัดเชียงราย, ร่วมมือกับเมืองพัทยาและองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) จัดเทศกาลภาพยนตร์เมืองพัทยา, ร่วมมือกับ Kick the Machine ในการจัดงานเทศกาลภาพยนตร์ทดลองกรุงเทพฯ (Bangkok Experimental Film Festival), ร่วมมือกับชมรมวิจารณ์บันเทิง จัดกิจกรรม “80 ปี กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน”

ในขณะเดียวกันยังสนับสนุนกิจกรรมของพื้นที่จัดฉายภาพยนตร์อิสระที่กระจายอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย เริ่มต้นจากสนับสนุนภาพยนตร์ที่หอภาพยนตร์อนุรักษ์ไว้เพื่อนำไปจัดฉายในโรงหนังขนาดเล็ก (Micro Cinema) ชมรมภาพยนตร์ (Film Club) ชุมชมภาพยนตร์ของมหาวิทยาลัย กิจกรรมของชุมชนท้องถิ่น ฯลฯ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังจัดประชุมเครือข่ายพื้นที่จัดฉายภาพยนตร์อิสระทั่วประเทศ ในปี 2566 และ 2567 เพื่อเป็นเวทีให้สถานที่จัดฉายต่าง ๆ ได้มาพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และรับฟังความคิดเห็นร่วมกัน ในขณะที่ปีงบประมาณ 2569 หอภาพยนตร์ได้รับงบประมาณในการให้ทุนสนับสนุนโครงการจัดฉายภาพยนตร์อิสระกว่า 20 แห่งทั่วประเทศ

สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาชาติ

ผอ.ชลิดา เป็นผู้แทนหอภาพยนตร์ ในการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันและหน่วยงานด้านภาพยนตร์ในต่างประเทศตั้งแต่สมัยดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ โดย ผอ.ชลิดา เป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการบริหารสมาพันธ์หอภาพยนตร์นานาชาติ (International Federation of Film Archives) และเป็นผู้ผลักดันให้หอภาพยนตร์ไทยมีโอกาสเป็นเจ้าภาพจัดงานประชุมใหญ่สมาพันธ์หอภาพยนตร์นานาชาติ ในปี 2567 ซึ่งเป็นปีที่หอภาพยนตร์ครบรอบ 40 ปีของการก่อตั้ง และในปีเดียวกันหอภาพยนตร์ยังเป็นเจ้าภาพจัดงานสัมมนามหกรรมภาพยนตร์

Flaherty Film Seminar ซึ่งสองกิจกรรมนี้ทำให้มีแขกต่างประเทศทั้งนักอนุรักษ์ภาพยนตร์ คนทำหนัง และคนรักหนังจากทั่วโลก มาร่วมงานที่หอภาพยนตร์กว่า 500 คน ผลลัพธ์ที่ตามมาทำให้หอภาพยนตร์ของไทยกลายเป็นอีกหนึ่งหอภาพยนตร์ที่โดดเด่นในระดับนานาชาติ และเป็นที่หมายของนักอนุรักษ์ภาพยนตร์และนักดูหนังจากทั่วโลกที่จะต้องแวะเยี่ยมชม รวมถึงมีงานระดับนานาชาติที่ติดต่อหอภาพยนตร์ให้เป็นเจ้าภาพจัดงานอีกหลายงาน

อีกหนึ่งกิจกรรมระดับโลกที่โดดเด่น คือในปี 2565 หอภาพยนตร์ยังร่วมมือกับบริษัท Kick the Machine และ Common Move ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ *Memoria* ในการใช้พื้นที่หอภาพยนตร์เป็นพื้นที่จัดกิจกรรมชั้นครู (Masterclass) ของ Tilda Swinton นักแสดงภาพยนตร์ชื่อดังระดับโลก เจ้าของรางวัลออสการ์, Diana Bustamante ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ชาวโคลัมเบีย และ อภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล ผู้กำกับภาพยนตร์ซึ่งสร้างชื่อให้หอภาพยนตร์ไทยเป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น

นี่เป็นผลงานเพียงบางส่วนในห้วงเวลา 8 ปีของ ผอ.ชลิดา ที่งานต่อ ยอดภารกิจงานต่าง ๆ ของหอภาพยนตร์ให้เป็นที่ยอมรับในวงกว้างมากขึ้น ทั้งในด้านการพัฒนางานอนุรักษ์และพื้นที่การเรียนรู้ การเผยแพร่มรดกภาพยนตร์ไทยผ่านช่องทางใหม่ การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานในประเทศ และการยกระดับบทบาทของหอภาพยนตร์ไทยในเวทีนานาชาติ ผลงานเหล่านี้ไม่เพียงสะท้อนถึงวิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นของ ผอ.ชลิดา เท่านั้น หากยังเป็นรากฐานสำคัญที่จะช่วยทำให้หอภาพยนตร์ก้าวไปสู่หน่วยงานที่อนุรักษ์ เรียนรู้ และเชื่อมโยงผู้คนเข้ากับคุณค่าของภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์โลกต่อไป ●

อ่านหนังในซีรีส์

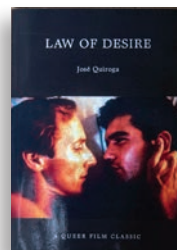
A QUEER FILM CLASSIC

ก้อง ฤทธิ์ดี

สำนักพิมพ์ Arsenal Pulp Press ในแคนาดาจัดพิมพ์หนังสือเกือบยี่สิบเล่มภายใต้ชื่อชุด A Queer Film Classic แต่ละเล่มใช้นักเขียนแตกต่างกันออกไปโดยทุกเล่มเจาะลึกในเนื้อหาและบริบทของหนังเกย์ในตำนาน ทั้งการวิเคราะห์ตัวบท สภาวะแวดล้อมในการสร้าง สไตล์หนัง ประวัติของผู้กำกับ นักแสดง และอิทธิพลของหนัง ซีรีส์นี้ครอบคลุมทั้งหนังที่ผู้สนใจประเด็นเกย์หรือเพศสภาพรู้จักกันดีอยู่แล้ว เช่น *Paris is Burning* (1990), *Trash* (1970), *Farewell My Concubine* (1993), *Female Trouble* (1974) และหนังที่มองผิวเผินอาจไม่ใช่ “หนังเกย์” ตามคำนิยามโดยตรง แต่สามารถถูกตีความด้วยแว่นแบบเกย์ได้ เช่น *Strangers on a Train* (1951) ห้องสมุดและโสตทัศนสถาน เชิด ทรงศรี เพิ่งจัดชุดหนังสือ A Queer Film Classic ขึ้นชั้นวางในเดือนนี้ จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะแนะนำบางเล่มให้ผู้อ่านลองไปติดตามเพิ่ม

LAW OF DESIRE (1987)

เขียนโดย José Quiroga

หนังสือเล่มนี้สร้างชื่อให้ผู้กำกับ เปโดร อัลโมโดวาร์ เป็นที่รู้จักในวงการหนังศิลปะยุโรป ในฐานะคนทำหนังยุคหลังเผด็จการฟรังโกที่มีเสรีภาพในการแสดงออกหลังจากสังคมสเปนถูกกดทับมาหลายสิบปี หนังสือยังแนะนำให้คนรู้จัก อันโตนิโอ บันเดรอส ดาราสเปนที่ต่อมาทุกคนคุ้นหน้าจากหนังฮอลลีวูด *Law of Desire* เป็นหนังที่พูดถึงผู้กำกับหนังเกย์ชื่อปาโบล น้องสาวของเขา (ที่เปลี่ยนเพศจากผู้ชาย) และชายอีกคนที่แอบเฝ้าดูปาโบล แม้เวลาจะผ่านไปสี่สิบปีจากตอนที่หนังออกฉาย แต่หนังเรื่องนี้ยังถูกยกย่องในฐานะงานที่ทำให้คนดูต้องนิยามกรอบความคิดเรื่องเพศเสียใหม่ โดยผู้กำกับใช้ชนบทที่น่าเบื่อแบบลาตินอเมริกาเข้ากับฟอร์มของหนังอาร์ตยุโรป ทำให้หนังทั้งสนุกและท้าทาย ดิบและละเอียดอ่อน อันเป็นลักษณะที่คนดูจะคุ้นเคยในหนังของอัลโมโดวาร์เรื่องต่อ ๆ มา

FAREWELL MY CONCUBINE (1993)

เขียนโดย Helen Hok-Sze Leung

หากจะมีข้อติติง หนังสือในชุด A Queer Film Classic ให้น้ำหนักกับหนังจากยุโรปและอเมริกาเหนือมากเกินไป จนลืมไปว่าประวัติศาสตร์หนังเกย์ยังมีหนังสือสำคัญจากทุกพื้นที่ในโลก *Farewell My Concubine* หนังสือโดย เจิน ซายเกอ เล่าเรื่องของนักแสดงอุปรากรจีนหนุ่มสองคน และหญิงสาวที่ก้าวเข้ามาในชีวิตของพวกเขา มีฉากหลังเป็นความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมแบบพลิกฟ้าของประเทศจีนในศตวรรษที่ 20 อันส่งผลต่อตัวละครอย่างรุนแรง หนังสือแสดงภาพความรักและเสน่ห์ระหว่างชายหนุ่มในแบบที่ไม่เคยเห็นมาก่อนในหนังสือจีน จนกลายเป็นเรื่องอื้อฉาวในขณะนั้น การซ้อนทับระหว่างพื้นที่ของโรงอุปรากรกับภาพยนตร์เป็นเทคนิคที่ถูกวิเคราะห์อย่างละเอียด รวมทั้งการแสดงของดารานำ เลสลีย์ จาง, กงลี่ และ จาง เฟิงยี *Farewell My Concubine* ยังเป็นหนังสือที่เปิดศักราชหนังสือจีนสู่คนดูโลก หลังจากได้รับรางวัลปาล์มทองคำที่เทศกาลเมืองคานส์

PARIS IS BURNING (1990)

เขียนโดย Lucas Hilderbrand

สารคดีคลาสสิกของเจนนีลีฟวิงสตัน ถ่ายทอดผลงานและการต่อสู้ของนักแสดงผิวดำและลาตินอเมริกันในวงการแดรก (drag) ในนิวยอร์ก *Paris is Burning* กลายเป็นหนังสือฉบับไม่ทันตั้งตัวเมื่อออกฉายและนำไปสู่การถกเถียงมากมายว่าแท้จริงแล้วหนังสือช่วยสร้างตัวตนให้กับวัฒนธรรมย่อยที่ครั้งหนึ่งถูกมองว่าดิบและหยาบ หรือหนังสือเพียงแสวงหาผลประโยชน์จากตัวละครเหล่านี้โดยนำเสนอพวกเขาให้คนดูที่มีการศึกษาและมีสิทธิมากกว่าในสังคม อย่างไรก็ตาม นี่คือน้ำหนักสำคัญในกระแส New Queer Cinema ที่สมควรได้รับการศึกษา

DEATH IN VENICE (1971)

เขียนโดย Will Aitken

หนังสือเล่มนี้เปิดฉากด้วยการเล่าประวัติของลูเชียโน วิสคอนตี ผู้กำกับคนสำคัญในวงการหนังอิตาลี ชายผู้เติบโตมาในสังคมชั้นสูงของมิลานและผู้ที่มองว่าเพศสภาพของเขาเป็นมรดกทางสายเลือด การเติบโตของเขาในวงการหนังยุโรปเกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกับที่พรรคนาซีแผ่อำนาจไปทั่วทวีป และช่วงเวลาอันสับสนของศิลปินและคนทำหนัง ก่อนที่วิสคอนตีจะหันไปชื่นชอบอุดมการณ์คอมมิวนิสต์จนได้รับฉายาว่า The Red Duke จากนั้นหนังสือเล่มนี้สลับไปพูดถึง ไรน์ฮาร์ด มานน์ นักเขียนเยอรมันผู้แต่ง *Death in Venice* นิยายที่เล่าถึงนักเขียนที่ไปหลงใหลหนุ่มน้อยหนุ่มนระหว่างการเดินทางที่เวนิส คำถามที่ว่ามานน์เป็นเกย์หรือไม่ เป็นคำถามที่ทั้งตื้นเขินและเป็นสิ่งที่คนหยุดถามไม่ได้ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปเท่าไร เพราะถึงแม้มานน์ผู้ยิ่งใหญ่

จะไม่เคยแสดงออก แต่บทบรรยายและความเข้าใจในเพศสภาพของตัวละครใน *Death in Venice* ทำให้หลายคนตีความไปเช่นนั้น หนังสือเล่มนี้จะพาเราไปตรวจสอบชีวิตและงานของทั้งวิสคอนตีและมานน์ รวมทั้งหนังสือและนิยายเรื่องนี้

STRANGERS ON A TRAIN (1951)

เขียนโดย Jonathan Goldberg

หนังสือคลาสสิกของผู้กำกับ อัลเฟรด ฮิตช์ค็อก เรื่องนี้ว่าด้วยสามที่ร่วมมือกับหนุ่มโสดแปลกหน้าที่เขาพบขณะโดยสารรถไฟ วางแผนฆ่าภรรยาตัวเองเพื่อจบชีวิตคู่ที่ไร้ความสุข ความน่าสนใจอยู่ที่ *Strangers on a Train* คือหนังสือที่คนดูเข้าใจว่าเป็นเรื่องระทึกขวัญฆาตกรรม แต่ผู้เขียนกลับหยิบทฤษฎีเกย์มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวละครชายสองคนในเรื่อง คำถามไม่ได้อยู่ที่ว่าใครมีเพศสภาพแบบไหน หรือทั้งคู่เป็นเกย์หรือไม่ แต่อยู่ที่การเจาะลึกถึงสภาวะทางเพศอันเชื่อมโยงกับความรุนแรงอย่างการฆ่าคน และสัญชาตญาณต่อต้านสังคมที่กำหนดพฤติกรรมของตัวละคร รวมทั้งการที่หนังสือสร้างทางออกที่แตกต่างไปจากนิยายตั้งต้นที่เขียนโดย แพทริเซีย ไฮสมิธ

FEMALE TROUBLE (1974)

เขียนโดย Chris Holmlund

Female Trouble คือ *Citizen Kane* ของจอห์น วอเตอร์ส ค่ายก๊องนี้อาจฟังดูทำหยาบแต่ก็ไม่เกินจริง หนังสือได้ตีตลาดประหลาด หยาบคาย สกปรก โสโครก ขวนให้อาเจียน ไร้สาระ ไร้ศีลธรรม เต็มไปด้วยความอุจาด น่าขยะแขยง กลับเป็นหนังสือที่ยังถูกพูดถึงและถูกนำมาฉายซ้ำ ๆ ตลอดห้าสิบปีที่ผ่านมา โดยคนดูหนังทุกรุ่นต่างค้นพบความน่าคลื่นเหียนและผลงานแห่งการกบฏที่หนังสือแสดงออกอย่างเต็มเปี่ยม ในมุมเกย์ตัวละครหลักของเรื่อง (และในหนังสือของวอเตอร์สอีกหลายเรื่อง) คือ ดีไวน์ (ดอว์น ดาเวนพอร์ท) มาเฟียทรานส์ร่างยักษ์แห่งสลัมในบัลติมอร์ ถูกเปรียบเทียบว่าเป็น ชาร์ลส์ ฟอสเตอร์ เคน (จาก *Citizen Kane*) ในแบบกลับหัวกลับหาง สถาปนาอนุสาวรีย์แห่งความ camp (หรือรสนิยมที่ตรงข้ามกับความหัวสูง) แสดงภาพสังคมอเมริกันที่หักล้างความฝันแบบชนชั้นกลางที่สวยงามอย่างที่ฮอลลีวูดมักนำเสนอ

TRASH (1970)

เขียนโดย Jon Davies

หนังสือในตำนานโดย แอนดี้ วอร์ฮอล และ พอล มอร์ริสซี นำแสดงโดย โจ ดัลเลสซานโดร และ ฮอลลีวูดล่อน หนังสือพูดถึง “ขยะสังคม” และขยะจริง ๆ หนังสือที่วาดภาพคนดึกดำและทรานส์ให้เหมือนขยะ กลับกลายเป็นหนังสือล้อเลียนที่ให้คุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ ของสังคม ในช่วงเวลาของการต่อสู้ทางอุดมการณ์และการเมืองของอเมริกาในทศวรรษ 1970 แป๊ะป้ายให้มนุษย์ทุกรูปแบบ ●

“เด็กในประเทศอาทิตยอุทัย”

ภาพยนตร์ญี่ปุ่นม้วนหนึ่งที่หลงเหลืออยู่
ในกระทรวงศึกษาธิการไทย ชวนย้อนกลับไปหา
ยุคร่วมวงไฟบุลย์แห่งมหาเอเชียบูรพา

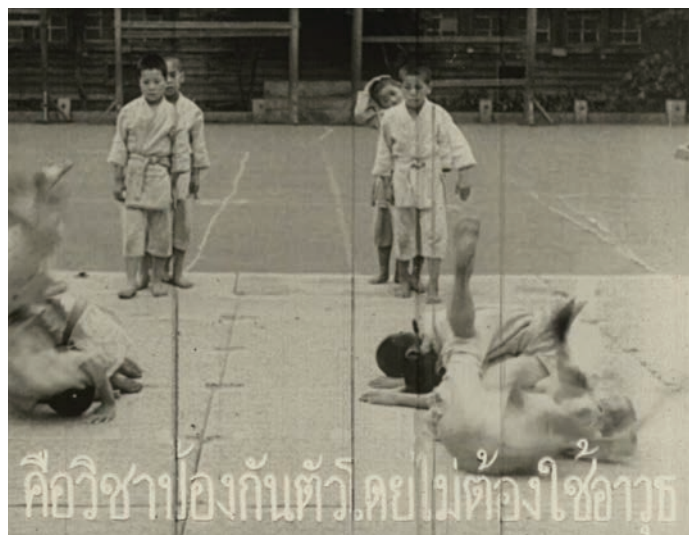
ธิตินันท์ ก่อสกุล

“...ญี่ปุ่น ประเทศที่แข็งแกร่งที่สุดในตะวันออก
ญี่ปุ่น มหาอำนาจของโลก เยาวชนและเด็กหญิงชาย
ในญี่ปุ่นต้องมีความสุข และต้องเติบโตเป็นชาวญี่ปุ่น
ที่แข็งแกร่งและสง่างาม”

ข้อความนี้มาจากเสียงบรรยายภาษาญี่ปุ่นในช่วงต้นของ *เด็กในประเทศอาทิตยอุทัย* ภาพยนตร์ซึ่งไม่ได้นำเสนอเพียงวิถีชีวิตและประเพณีของเด็กญี่ปุ่นเท่านั้น หากยังสื่อแนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเยาวชนให้เติบโตเป็นกำลังสำคัญของชาติ และครั้งหนึ่งในช่วงเวลาก่อนสงครามมหาเอเชียบูรพา เคยถูกจัดทำฉบับสำหรับเผยแพร่แก่ผู้ชมชาวไทย

ฟิล์ม *เด็กในประเทศอาทิตยอุทัย* ที่พบในกระทรวงศึกษาธิการของไทย ได้จัดทำไตเติลนำเรื่องและทำซับไตเติลหรืออักษรบรรยายพอสองแบบเป็นภาษาไทย ขณะที่เสียงบรรยายในฟิล์มของภาพยนตร์ชาวดำนี้ เป็นภาษาญี่ปุ่นตลอดเรื่อง โดยที่เนื้อฟิล์มเป็นเซลลูลอสไตร 35 มม. ซึ่งบ่งบอกถึงความเก่าของมัน เพราะฟิล์มชนิดนี้เลิกผลิตกันนับจาก พ.ศ. 2494 หอภาพยนตร์ได้รับมอบจาก ไชยทวี อดิแพทย์ อดีตข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ผู้บริจาคให้ข้อมูลว่า เมื่อเริ่มเข้าทำงานในฝ่ายเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ของกระทรวง ฟิล์มม้วนนี้ได้ถูกเก็บรักษาอยู่ในคลังเก็บสื่อทัศนของหน่วยงานแล้ว โดยไม่ปรากฏข้อมูลผู้สร้าง ปีที่สร้าง หรือเอกสารประกอบอื่น ทั้งนี้ ภาพยนตร์ในการเก็บของหน่วยงานเคยถูกคัดแยกส่วนที่เป็นภาพยนตร์การศึกษาขนาด 16 มม. ซึ่งใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียนออกไปแล้ว ในขณะที่ฟิล์มม้วน

ดังกล่าวยังคงถูกเก็บรักษาในหน่วยงาน สันนิษฐานว่านอกจากเนื้อหาไม่ได้เป็นภาพยนตร์เพื่อการศึกษาโดยตรงแล้ว ยังเป็นฟิล์มขนาด 35 มม. ซึ่งมีโอกาสหายากยิ่ง เพราะส่วนใหญ่ภาพยนตร์และอุปกรณ์การฉายภาพยนตร์เพื่อการศึกษาจะเป็นขนาด 16 มม.

ภาพยนตร์เรื่องนี้มีข้อความเปิดเรื่องเป็นภาษาไทยระบุว่า ผู้สร้างคือ “สมาคมอบรมศึกษาเด็กแห่งญี่ปุ่น กรุงโตเกียว” ซึ่งดำเนินกิจกรรมมาเป็นเวลา 15 ปี เพื่อส่งเสริมมิตรภาพระหว่างประเทศ และในการเผยแพร่ภาพยนตร์ได้รับความช่วยเหลือจาก “สมาคมสยามแห่งญี่ปุ่น” ปัจจุบันยังไม่สามารถระบุชื่อภาพยนตร์ต้นฉบับภาษาญี่ปุ่นและปีที่สร้างได้อย่างแน่ชัด

อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบทะเบียนภาพยนตร์ญี่ปุ่นในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน พบรายชื่อภาพยนตร์อย่างน้อยสามเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กและการศึกษาของญี่ปุ่น เรื่องแรกคือ *Japanese Children* ภาพยนตร์เงียบขาวดำ ความยาว 16 นาที สันนิษฐานว่าสร้างราว ค.ศ. 1938 และมีอักษรบรรยายภาษาอังกฤษ ปัจจุบันมีสำเนาที่ถ่ายโอนเป็นวีดีโอให้บริการอยู่ในคอลเลกชันภาพยนตร์ KBS ของห้องสมุดมูลนิธิญี่ปุ่น โดยมูลนิธิญี่ปุ่นอธิบายว่าภาพยนตร์ในคอลเลกชันดังกล่าวมาจากฟิล์มขนาด 16 มม. ทั้งนี้ยังไม่พบข้อมูลเฉพาะเรื่องที่ยืนยันว่า *Japanese Children* สร้างขึ้นครั้งแรกด้วยฟิล์มขนาดดังกล่าว เรื่องที่สองคือ *Primary Schools of Japan* ภาพยนตร์เงียบขาวดำ ความยาว 31 นาที สร้างใน ค.ศ. 1937 และมีสำเนาวีดีโอให้บริการอยู่ในคอลเลกชันเดียวกัน ภาพยนตร์เรื่องนี้น่าจะตรงกับ *Japanese*

Primary School Life ในรายงานกิจการของ KBS ซึ่งระบุว่าเป็นฟิล์มขนาด 35 มม. จำนวน 3 ม้วน ความยาว 2,753 ฟุต จัดทำโตเติลภาษาต่างประเทศหลายภาษา และมีการทำสำเนาเพื่อเผยแพร่ในต่างประเทศประมาณ 200 ชุด ภาพยนตร์สองเรื่องนี้อยู่ในกิจกรรมของสมาคมส่งเสริมวัฒนธรรมนานาชาติ หรือ KBS หน่วยงานที่จัดทำสื่อเพื่อแนะนำญี่ปุ่นแก่ผู้ชมในต่างประเทศ

อีกเรื่องหนึ่งคือ *Modern Japan: Children's Edition* สร้างใน ค.ศ. 1937 โดย East Asia Sound News เป็นภาพยนตร์เสียงขาวดำขนาด 35 มม. ความยาว 8 นาที จากคำอธิบายที่พบ ภาพยนตร์นำเสนอเด็กในชนบทและการละเล่น เช่น การชมคามิชิโบและการเล่นฟันทาบแบบชั้นบาระ ภาพชีวิตชนบทดังกล่าวเคยก่อให้เกิดข้อถกเถียงว่าไม่เหมาะสมสำหรับใช้แนะนำญี่ปุ่นในต่างประเทศ จนถูกเรียกว่า “ภาพยนตร์ที่ทำให้ชาติอับอาย” และถูกระงับการเผยแพร่ ขณะที่นักวิจารณ์ศิลปะร่วมสมัยอีกฝ่ายเห็นว่าภาพยนตร์มีคุณค่าทางศิลปะและมิได้ทำให้ชาติเสื่อมเสีย

ชื่อเรื่อง ข้อมูลในทะเบียน และคำอธิบายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในช่วงปลายทศวรรษ 1930 มีการสร้างภาพยนตร์ที่ใช้เด็ก วิถีชีวิต และการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอประเทศญี่ปุ่นแก่ผู้ชมภายนอก ซึ่งเป็น

เด็กในประเทศไทยที่ด้อยอยู่

"สมาคมอบรมศึกษาเด็กแห่งประเทศไทย" ได้ตั้งมาแล้ว ๑๕ ปี มีความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมมิตรไมตรีระหว่างญี่ปุ่นกับประเทศต่าง ๆ บัดนี้สมาคมใครจะให้ท่านชมการกินอยู่ของเด็กญี่ปุ่น โดยภาพยนตร์ต่อไปนี้

ในการฉายภาพยนตร์นี้ สมาคมได้รับความช่วยเหลือจาก "สมาคมสยามแห่งประเทศไทย" มาก

จึงในโอกาสนี้ ขอแสดงความขอบคุณ

บริบทใกล้เคียงกับ เด็กในประเทศไทยที่ด้อยอยู่ อย่างไรก็ตาม ยังไม่อาจสรุปได้ว่าภาพยนตร์เรื่องใดมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับม้วนที่พบในประเทศไทย ความแตกต่างที่ตรวจสอบได้ในขณะนี้คือความยาว ลักษณะการใช้เสียงหรือไตเติล เนื้อหาที่ทราบ ตลอดจนเครดิตผู้สร้างและหน่วยงานที่ช่วยเผยแพร่ มากกว่าความแตกต่างด้านขนาดฟิล์มเพียงอย่างเดียว เด็กในประเทศไทยที่ด้อยอยู่ จึงอาจเป็นภาพยนตร์คนละเรื่อง เป็นฉบับตัดต่อสำหรับประเทศไทย หรือเป็นการนำภาพจากภาพยนตร์เดิมมาจัดทำเป็นฉบับภาษาไทย

ข้อมูลที่ใช้เปรียบเทียบยังมีอยู่อย่างจำกัด แม้ภาพยนตร์สองเรื่องแรกจะมีสำเนาดีวีดีให้บริการภายในห้องสมุดมูลนิธิญี่ปุ่น แต่ทะเบียนออนไลน์ไม่ให้ข้อมูลเรื่องย่อ และยังไม่ได้มีการตรวจสอบภาพของภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องโดยตรง ส่วนเรื่องที่สามมีคำอธิบายเนื้อหาเพียงบางส่วน ขณะที่เด็กในประเทศไทยที่ด้อยอยู่ ที่พบในประเทศไทยยังมีเนื้อหาให้ตรวจสอบได้ตลอดเรื่อง ซึ่งสามารถอธิบายลำดับเนื้อหา และแนวคิดที่ภาพยนตร์นำเสนอได้ดังต่อไปนี้

เด็กในประเทศไทยที่ด้อยอยู่ ความยาว 10 นาที 44 วินาที นำเสนอชีวิตของเด็กญี่ปุ่นตามลำดับฤดูกาลตลอดหนึ่งปี เปิดเรื่องด้วยการกล่าวถึงประเทศญี่ปุ่นและเด็กญี่ปุ่นในฐานะเยาวชนที่จะเติบโตเป็นกำลังของชาติ จากนั้นจึงเข้าสู่กิจกรรมในช่วงปีใหม่ เช่น การประดับคาโดมัตสึ การไปสักการะศาลเจ้าเมจิ และการเล่นว้าว ก่อนจะเรียงลำดับไปสู่เทศกาลและกิจกรรมในช่วงต่าง ๆ ของปี ได้แก่ งานฉลองสำหรับเด็กผู้หญิง การชมดอกซากุระ การเก็บหอยริมทะเล เทศกาลวันเด็กผู้ชาย การประดับตุ๊กตานักกรบและธงปลาการ์ป การฝึกศิลปะการป้องกันตัว เทศกาลฤดูร้อน เทศกาลทานาบาตะ การชมพระจันทร์ในฤดูใบไม้ร่วง กิจกรรมกีฬา และการศึกษาในโรงเรียน ภาพยนตร์จบลงด้วยการกล่าวถึงการเติบโตของเด็กและเยาวชน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่รับผิดชอบต่อประเทศในอนาคต

นอกเหนือจากการนำเสนอประเพณีและกิจกรรมตามฤดูกาลแล้ว เสียงบรรยายยังเชื่อมโยงกิจกรรมเหล่านั้นเข้ากับอุดมคติของชาติอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่กล่าวเปิดเรื่องที่ยกย่องญี่ปุ่นในฐานะประเทศที่แข็งแกร่ง

และมหาอำนาจของโลก พร้อมทั้งกล่าวว่าเด็กญี่ปุ่นจะต้องเติบโตเป็น "ชาวญี่ปุ่นที่แข็งแกร่งและสง่างาม" ไปจนถึงการเปรียบเทียบการเล่นว้าวกับความเข้มแข็งของเด็กผู้ชาย การกล่าวถึงการศึกษา การออกกำลังกาย และการฝึกศิลปะการต่อสู้ ตลอดจนการอธิบายว่าการทำความคุ้นเคยกับทะเลตั้งแต่วัยเด็กจะนำไปสู่การสร้างเกียรติภูมิของประเทศ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ภาพยนตร์ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการนำเสนอแนวคิดเรื่องการอบรมเยาวชน และสร้างภาพลักษณ์ของสังคมญี่ปุ่นที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม กล่าวได้ว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้ถูกจัดสร้างขึ้นเพื่ออวดความไพบูรณ์ของการอบรมเลี้ยงดูเด็กชายหญิงแห่งประเทศอาทิตย์อุทัยต่อโลก โดยเฉพาะอาจจะต่อเพื่อนแห่งมหาเอเชียบูรพาประเทศที่ญี่ปุ่นพยายามชักชวนให้เข้าร่วมวงในขณะนั้น ซึ่งใครได้มีโอกาสดูภาพยนตร์เรื่องนี้แม้ในวันนี้นักเชื่อว่าน่าจะต้องรู้สึกเลื่อมใสในความไพบูรณ์ของประเทศญี่ปุ่น สังคมญี่ปุ่น และจิตใจของคนญี่ปุ่น

แม้ภาพยนตร์เรื่องนี้จะถูกเก็บรักษาอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ และมีเนื้อหาเกี่ยวกับเด็ก แต่จากลักษณะของเนื้อหา เสียงบรรยาย และข้อความ

เปิดเรื่อง ภาพยนตร์นี้ไม่น่าจะเป็นภาพยนตร์สำหรับเด็กโดยตรง หากเป็นภาพยนตร์ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใหญ่ดู เป็นการแนะนำวิถีชีวิต ประเพณี การศึกษา และการอบรมเด็กของญี่ปุ่นแก่ผู้ชมชาวไทย โดยเฉพาะข้อความที่กล่าวถึงการส่งเสริมมิตรภาพระหว่างประเทศ และการได้รับความช่วยเหลือจาก “สมาคมสยามแห่งญี่ปุ่น” ทำให้อาจมองได้ว่าภาพยนตร์เรื่องนี้ อยู่ในบริบทของการเผยแพร่สังคม วัฒนธรรม และแนวคิดด้านการศึกษาของญี่ปุ่นผ่านสื่อภาพยนตร์ มากกว่าการเป็นภาพยนตร์การศึกษาที่ใช้ในห้องเรียนทั่วไป

น่าสังเกตว่า ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตและประเพณีของเด็กญี่ปุ่นในลักษณะนี้ยังปรากฏในสื่อประเภทอื่นด้วย หนังสือ Children's Days in Japan ของ Tamotsu Iwado ซึ่งมีชื่อภาษาญี่ปุ่นว่า

『日本の子供の年中行事』 นำเสนอประเพณีและกิจกรรมของเด็กญี่ปุ่นตามลำดับช่วงเวลาตลอดปี ตั้งแต่ปีใหม่ เทศกาลตุ๊กตา เทศกาลเด็กผู้ชาย ทานาบาตะ โอบง ไปจนถึงการชมพระจันทร์ซึ่งมีโครงสร้างใกล้เคียงกับเนื้อหาของ *เด็กในประเทศอาทิตย์อุทัย* ที่น่าสนใจยิ่งกว่านั้นคือ หนังสือเล่มนี้ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยในชื่อ เรื่องของเด็กในญี่ปุ่น โดยหม่อมเจ้าพิจิตรจิราภา เทวกุล และพิมพ์ใน พ.ศ. 2481 ชื่อของหนังสือทั้งฉบับภาษาญี่ปุ่นและฉบับภาษาไทย ตลอดจนเนื้อหาที่ว่าด้วยประเพณีและกิจกรรมในรอบปีของเด็กญี่ปุ่น จึงมีส่วนคล้ายคลึงกับภาพยนตร์ที่พบในประเทศไทยอย่างน่าสังเกต แม้ขณะนี้จะไม่พบหลักฐานว่าหนังสือกับภาพยนตร์มีความเกี่ยวข้องกันโดยตรง

จากการตรวจสอบเบื้องต้นของผู้เขียนบทความกับเอกสารของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการต่างประเทศในหอดจดหมายเหตุแห่งชาติ ทำให้ทราบว่าในช่วงเวลาดังกล่าวมีความร่วมมือด้านการศึกษาและการเดินทางของชาวญี่ปุ่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการโรงเรียนญี่ปุ่นในประเทศไทยอย่างตื่นตัวและสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม ยังไม่พบเอกสารที่กล่าวถึงภาพยนตร์เรื่องนี้ ข้อความเปิดเรื่องของภาพยนตร์ที่กล่าวถึงการส่งเสริมมิตรภาพระหว่างประเทศ รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือจาก “สมาคมสยามแห่งญี่ปุ่น” สอดคล้องกับบริบทความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในช่วงก่อนสงครามมหาเอเชียบูรพา จึงสามารถพิจารณาได้ว่าเป็นหลักฐานอีกชิ้นหนึ่งของการเผยแพร่แนวคิดเกี่ยวกับสังคม การศึกษา และการอบรมเยาวชนของญี่ปุ่นแก่ผู้ชมชาวไทย ในช่วงที่ญี่ปุ่นกำลังขยายบทบาทของตนในภูมิภาคเอเชีย

ปัจจุบันฟิล์มไนเตรดขนาด 35 มม. ที่ยังหลงเหลืออยู่มีจำนวนไม่มากนัก ภาพยนตร์เรื่องนี้จึงมีความสำคัญทั้งในฐานะฟิล์มต้นฉบับ และในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่บันทึกแนวคิดและบริบทของยุคสมัยไว้ในเนื้อหาของภาพยนตร์ ขณะเดียวกัน ข้อความเปิดเรื่อง คำบรรยายภาษาไทย และเสียงบรรยายภาษาญี่ปุ่นที่ยังคงอยู่ครบถ้วน ทำให้สามารถศึกษาที่มา วัตถุประสงค์ของการจัดทำ ตลอดจนบริบทความสัมพันธ์ด้านการศึกษาและวัฒนธรรมระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในช่วงเวลาดังกล่าวได้ ●

เรื่องของเด็กในญี่ปุ่น ฉบับแปลเป็นภาษาไทย พิมพ์ปี พ.ศ. 2481

หีบถมทองและ สร้อยพดด้วงทองคำ จากลาวีองซี-คลาร์ก กับเรื่องราวของ กรมหลวง สรรพสาตรศุภกิจ

หีบพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทองแถมถวัลยวงศ์ กรมหลวงสรรพสาตรศุภกิจ พระเจ้าน้องยาเธอในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาสังวาลย์ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2400 พระองค์ทรงได้รับพระราชทานพระอิสริยยศเป็นพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นสรรพสาตรศุภกิจ ใน พ.ศ. 2431 ทรงมีตำแหน่งเป็นนายทหารราชองครักษ์ และทรงเป็นผู้บังคับกรมช่างมหาดเล็ก ทรงมีพระปรีชาสามารถทางการช่างตั้งแต่การก่อสร้างและตกแต่ง ซึ่งทรงมีผลงานมากมายในการซ่อมพระบรมมหาราชวังและวัดพระแก้ว ตลอดจนการก่อสร้างและตกแต่งพระตำหนักต่าง ๆ ในรัชกาลที่ 5 ไปจนถึงการช่างละเอียด เช่น การเขียนแบบสิ่งของ การช่างโลหะเงินทองและเพชรพลอย โดยเฉพาะงานช่างประเภทหลังนี้ ทรงมีชื่อเสียงเป็นอย่างมากในสยามเวลานั้น นอกเหนือไปจากนี้ยังปรากฏว่าเจ้านายพระองค์นี้ทรงใฝ่พระทัยในประดิษฐ์กรรมใหม่ ๆ จากต่างประเทศด้วย โดยเฉพาะพวกเครื่องยนต์ เครื่องกลไก และเครื่องไฟฟ้า ร่วมกับเจ้านายและนักการค้าทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในสยามขณะนั้น ทั้งบริษัทไฟฟ้า บริษัทรถราง ตลอดจนห้างขายและรับทำเครื่องเงินเครื่องทอง และเพชรพลอย นอกจากนี้ยังทรงเป็นแม่กองงานถ่ายรูปของหลวง ซึ่งเป็นงานอดิเรกอันเป็นที่นิยมในราชสำนักรัชกาลที่ 5 พระพุทธเจ้าหลวงทรงโปรดการถ่ายรูปอย่างยิ่ง และทรงส่งเสริมให้การถ่ายรูปแพร่หลายในสยาม โดยเฉพาะในงานพระราชพิธีสำคัญต่าง ๆ ซึ่งมีการถ่ายและอัดขยายภาพเพื่อแจกจ่ายเป็นจำนวนมาก งานถ่ายรูปและจัดทำภาพครวละนับหมื่นภาพจึงตกเป็นภาระของกรมช่างมหาดเล็กภายใต้การอำนวยการของกรมหลวงสรรพสาตรศุภกิจ

พ.ศ. 2440 กรมหลวงสรรพสาตรศุภกิจตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในการเสด็จประพาสยุโรปครั้งที่ 1 โดยทรงมีหน้าที่จดรายการสิ่งของพระราชทานและสืบหาสิ่งของแปลกใหม่กลับมาขอสยาม และเชื่อกันว่าทรงซื้อกล้องถ่ายภาพยนตร์ยี่ห้อพาเต๊ะเข้ามา ต่อมา พ.ศ. 2443 พบหลักฐานว่าทรงถ่ายทำและจัดฉายภาพยนตร์ในงานประจำปีวัดเบญจมบพิตร จึงนับเป็นชาวสยามคนแรกที่มีหลักฐานว่าถ่ายทำและจัดฉายภาพยนตร์เก็บค่าชมแก่สาธารณชน ในการเสด็จประพาสยุโรปครั้งเดียวกัน พรองซ์-อองรี ลาวีองซี-คลาร์ก (François-Henri

Lavanchy-Clarke) ซึ่งเป็นผู้แทนถ่ายและฉายภาพยนตร์เข้ามาโตกราฟของบริษัทลูเมียร์นอกฝรั่งเศส รายแรก ได้ถ่ายภาพยนตร์บันทึกเหตุการณ์การเสด็จฯ ถึงกรุงเบิร์นของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม ค.ศ. 1897 ทั้งขบวนเสด็จจากสถานีรถไฟไปยังโรงแรมเบิร์นเนอร์ฮอฟท่ามกลางประชาชนที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ ก่อนนำภาพยนตร์มาจัดฉายถวาย ณ ตำนกวิลลาพลองฌ ในวันที่ 30 พฤษภาคม หนังสือพิมพ์ Berner Volksfreund ฉบับวันที่ 4 มิถุนายน ค.ศ. 1897 รายงานว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพอพระราชหฤทัยและโปรดให้ฉายซ้ำ พร้อมพระราชทานหีบเล็ก ๆ ทำด้วยเงินชุบทองสลักลวดลายและจารึกพระปรมาภิไธยแก่ลาวีองซี-คลาร์ก ต่อมาเรื่องดังกล่าวได้รับการบันทึกไว้ในหนังสือร้อยปีสยาม-สวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งจัดพิมพ์ใน พ.ศ. 2540 และมีภาพถ่ายสีของหีบพระราชทาน 2 ภาพ โดยระบุว่าในเวลาต่อมาหีบดังกล่าวเป็นของ แจ็ก ลาวีองซี เหลนของครอบครัวลาวีองซีในรัฐซูริก

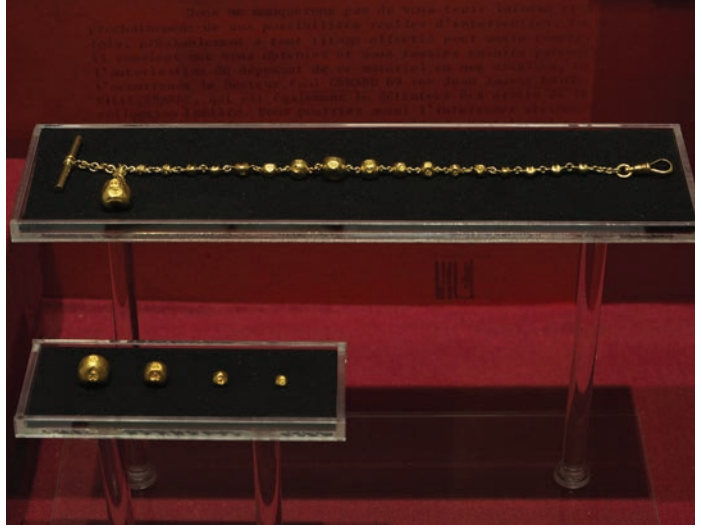

■ บริจิตต์ เพาโลวิตซ์ และ ฮันส์มาร์ติน ซิกริสต์

ใน พ.ศ. 2569 ฮันส์มาร์ติน ซิกริสต์ (Hansmartin Siegrist) นักประวัติศาสตร์ภาพยนตร์และนักสร้างภาพยนตร์สารคดีได้ศึกษาเรื่องของ ลาร์ว็องซีอย่างลึกซึ้ง ได้สร้างเป็นภาพยนตร์สารคดีและจัดนิทรรศการเกี่ยวกับ ลาร์ว็องซี-คลาร์ก ที่พิพิธภัณฑ์ Tinguely ในเมือง Basel การศึกษาเรื่อง ของลาร์ว็องซีอย่างลึกซึ้ง ทำให้ฮันส์มาร์ตินได้พบกับ เจอร์ก และ รูธ บิลี (Jurg and Ruth Beeli) สามีมรยาซึ่งเป็นเพื่อนกับ แจ็ก ลาร์ว็องซี เหลนของ ลาร์ว็องซี ซึ่งเมื่อเสียชีวิตได้มอบวัตถุสิ่งของหลายอย่างให้สามีมรยาผู้นี้ เก็บรักษา และมีความประสงค์ที่จะบริจาคสิ่งของเหล่านี้แก่พิพิธภัณฑ์หรือ หน่วยงานที่เหมาะสม ในบรรดาสิ่งของเหล่านั้นพบว่ามีหีบเล็ก ๆ ใบหนึ่งซึ่ง ลาร์ว็องซี-คลาร์ก ได้รับพระราชทานจากพระเจ้ากรุงสยามรวมอยู่ด้วย และ ยังไม่ตกลงใจกันว่าจะบริจาคให้ใครดี ต่อมา บริจิตต์ เพาโลวิตซ์ (Brigitte Paulowitz) นักอนุรักษ์ภาพยนตร์ชาวสวิตเซอร์แลนด์ ผู้เคยเป็นอาสาสมัคร ทำงานที่หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) เมื่อสิบกว่าปีมาแล้ว ได้ติดต่อ ชลิดา เอื้อบำรุงจิต ผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ ให้ติดต่อฮันส์มาร์ติน หาก หอภาพยนตร์ไทยประสงค์จะขอรับบริจาคหีบใบนี้ ที่สุดทางฮันส์มาร์ติน และผู้ครอบครองได้ตกลงใจเห็นด้วยที่จะบริจาคหีบใบนี้แก่หอภาพยนตร์ไทย ชลิดาจึงเดินทางไปรับมอบวัตถุประวัติศาสตร์นี้ด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569 เพื่อนำกลับมาอนุรักษ์และศึกษาต่อในฐานะสมบัติ ทางวัฒนธรรมของชาติ

คาดว่าหีบถมทองนี้ต้องเกี่ยวข้องกับกรมหลวงสรรพสาตรแน่ แม้ไม่มีหลักฐานว่าทรงทำเอง เพราะคงเป็นหีบถมทองที่ ร.5 โปรดให้จ้าง ช่างทำจำนวนมาก แต่เสด็จในกรมฯ ต้องเป็นผู้ควบคุมและทำบัญชี เช่นเดียวกับสายสร้อยพดด้วงทองคำ ซึ่งมีหลักฐานว่า ร.5 โปรดให้นำไปเป็น ของพระราชทานเมื่อเสด็จฯ ยุโรปครั้งแรกนั้นจำนวนหนึ่ง เมื่อฮันส์มาร์ติน เห็นสายสร้อยนี้ครั้งแรกเขาไม่รู้จักว่าเป็นสร้อยที่ทำจากพดด้วงทองคำแต่รู้ว่าเป็นสร้อยทองคำมีราคา และไม่ได้คิดว่ามันเป็นของที่รวมอยู่ในการพระราชทาน แก่ลาร์ว็องซีครั้งนั้น แต่เขาจะบอกว่าน่าจะเป็นสร้อยคล้องนาฬิกาพก สร้อยแบบนี้ก็เชื่อว่ากรมหลวงสรรพสาตรทำหน้าที่จัดหาช่างทำและทำบัญชี สำหรับ ร.5 พระราชทานเมื่อเสด็จฯ ยุโรป

หีบบุหรีถมทองและสร้อยพดด้วงทองคำที่ได้รับมานี้ หีบวัสดุเป็น เงินตกแต่งลวดลายทองลงยา ฝากล่องประดับลายกนกเครือเถาล้อมรอบ พระปรมาภิไธยย่อ จปร ด้านข้างกล่องแสดงลวดลายพุ่มข้าวบิณฑ์ก้านแย่ง ประกอบกันเป็นหน้ากระดาน ด้านล่างรองด้วยเส้นลวดแสดงลายก้านต่อดอก เครือเถา มีดอกสีกลีบเป็นตัวออกลาย บรรจุในกล่องไม้แสดงพระราชลัญจกร

ประจำรัชกาล (จปร) บนฝากล่อง ในฝากล่องด้านบนบุผ้าชนิดมันสีฟ้าอ่อน ฐานด้านในบุกำมะหยี่สีน้ำเงินเข้ม ด้านในของหีบบรรจุสร้อยข้อมือทอง ร้อยด้วยเงินพดด้วงทองจำนวน 20 ลูก และมีพดด้วงทองคำแยกออกมา อีกจำนวน 4 ลูก พดด้วงทองคำมีลักษณะเป็นก้อนเกือบกลม ด้านหน้าดอก ประทับตราพระมหามงกุฎ ด้านบนดอกประทับตราพระแสงจักร ด้านข้างมี รอยตีเพื่อให้งอเข้าหากัน และด้านล่างมีรอยย่นของโลหะที่เกิดจากการตีพับ ของของด้านข้าง (ออกใช้เมื่อ พ.ศ. 2394) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเป็นที่ระลึก สำหรับพระราชทานในโอกาสสำคัญ

หอภาพยนตร์ได้นำหีบบุหรีถมทองและสร้อยข้อมือพดด้วง ทองคำมาจัดแสดงไว้ในนิทรรศการ “พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินประพาสยุโรป ครั้งที่ 1 ค.ศ. 1897” ซึ่งนำ เรื่องราวการเสด็จประพาสยุโรปครั้งประวัติศาสตร์มาจัดแสดงผ่านเอกสาร ภาพถ่าย ภาพยนตร์ และวัตถุที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงให้เห็นถึงยุคเริ่มต้น ของประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยในเส้นทางนำชม “กำเนิดภาพยนตร์โลก”

ในวันเสาร์ที่ 17 ตุลาคมนี้ หอภาพยนตร์จะจัดกิจกรรมรำลึก เนื่องใน “วันสรรพสาตร” เฉกเช่นทุกปีที่ผ่านมา ณ ลานสรรพสาตร หน้าพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทยเพื่อน้อมรำลึกถึงพระเกียรติคุณและคุณูปการ ด้านภาพยนตร์ของพระองค์ หากท่านใดมีแผนแวะเวียนมาเที่ยวชม หอภาพยนตร์ก็ขอเชิญร่วมวางดอกไม้สัการะพระรูปประติมากรรม กรมหลวงสรรพสาตรศุภกิจ พร้อมเข้าชมหีบบุหรีถมทองและสร้อยข้อมือ พดด้วงทองคำที่จัดแสดงในชุดนิทรรศการ ได้ตั้งแต่เวลา 09.30-17.30 น. ●

ช้าง ตำนานหนังเจียบบนตรีสด ในปุมหอภาพยนตร์

ภาพยนตร์เจียบเรื่อง *ช้าง* หรือ *Chang: A Drama of the Wilderness* แม้จะไม่ใช่ภาพยนตร์ไทยแท้ ๆ แต่ก็นับว่ามีความเชื่อมโยงกับประเทศไทยอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากผู้สร้างชาวอเมริกัน เมเรียน ซี. คูเปอร์ และ เออร์เนสต์ บี. โชดเช็ก ได้เดินทางเข้ามาถ่ายทำในสยามช่วงปลายปี 2468 (หรือต้นปี 2469 หากนับปีปฏิทินปัจจุบัน) เพื่อแสดงวิถีชีวิตของชาวพื้นเมืองสยามในบ้านป่า ซึ่งต้องผจญกับสัตว์ป่าต่าง ๆ ภาพยนตร์ประสบความสำเร็จอย่างมากเมื่อออกฉายทั่วโลกในปี 2470 เช่นเดียวกับครวที่ได้นำมาฉายในสยามปีถัดมา

เวลาผ่านไป 50 กว่าปี พ.ศ. 2526 *ช้าง* กลับมาเป็นที่รู้จักของผู้ชมในเมืองไทยอีกครั้ง ช่วงที่โดม สุขวงศ์ กำลังจัดทำโครงการอนุรักษ์ภาพยนตร์ในประเทศไทย และบรรณารักษ์เรื่องการอนุรักษ์ภาพยนตร์อย่างต่อเนื่องร่วม 2 ปี เขาได้เสนอให้สมาคมนักเรียนเก่าสหรัฐอเมริกา (AUA) ติดต่อขอยืมสำเนาฟิล์ม 16 มม. เรื่อง *ช้าง* จากหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มาจัดฉายให้คนไทยได้ชมโปสเตอร์โฆษณาการกลับมาฉายของ *ช้าง* ซึ่งเขียนขึ้นง่าย ๆ ด้วยลายมือของโดมเอง ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ครั้งแรกในงานรำลึก มิตร ชัยบัญชา ที่โครงการฯ ร่วมกับศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคราญกรุงเทพ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 15-20 สิงหาคม 2526 ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการจัดงานรำลึกถึงพระเอกผู้นี้ด้วย

■ วงฟองน้ำ บรรเลงเพลงประกอบการฉาย *ช้าง* ปี 2526

การฉาย *ช้าง* ณ โรงละครเอยเอ เกิดขึ้นในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2526 โดยโดมได้แนะนำให้ผู้จัดเชิญ บรูซ แกสตัน มาแสดงดนตรีประกอบ และบรูซได้นำวงดนตรีฟองน้ำที่เขาพร้อมก่อตั้งกับครูดนตรีไทย ครูบุญยงค์ เกตุคง มาแสดงประกอบหนังเจียบเรื่องนี้เป็นครั้งแรก การฉายครั้งนั้นประสบความสำเร็จเป็นที่กล่าวขวัญ ทำให้สังคมไทยเริ่มตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ภาพยนตร์ ก่อนที่หอภาพยนตร์แห่งชาติจะได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในวันที่ 7 กันยายน 2527

ต่อมา วันที่ 26 ตุลาคม 2527 พิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ นิวยอร์ค (MoMA) ได้บริจาคสำเนาฟิล์ม 16 มม. เรื่อง *ช้าง* ผ่านทางสำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ ให้หอภาพยนตร์ได้มีฟิล์มภาพยนตร์เรื่องนี้เก็บไว้ใน

คลังอนุรักษ์ และในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2528 หอภาพยนตร์แห่งชาติได้นำฟิล์มนี้ออกจัดฉายประกอบการบรรเลงดนตรีโดยวงฟองน้ำ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร เพื่อรณรงค์หาทุนปรับปรุงอาคารที่ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ และสามารถหาเงินได้ประมาณหนึ่งแสนบาทเศษ

ปลายปี 2529 ภายหลังไปสำรวจโรงหนังนางเล็งหรือศาลาเฉลิมธานี และตื่นตะลึงในความงามของโรงหนังไม้สมัยรัชกาลที่ 6 ที่ยังคงซุกซ่อนตัวอยู่ในตลาดเก่าแก่ โดมจึงได้ติดต่อ สมพงษ์ โชติวรรณ ผู้ดำเนินกิจการโรงหนังเพื่อขอจัดฉายหนังเจียบเรื่อง *ช้าง* (2470) ฉลองวันเกิดโรง ในวันที่ 18 ธันวาคม 2529 และติดต่อตรวจในพื้นที่มาบรรเลงประกอบตามขนบการฉายหนังเจียบในสยาม มีผู้ชมมากเกินเกือบเต็มความจุ 500 คน ทำให้โรงกลับมาคึกคักจนสมพงษ์ไม่คิดค่าเช่าโรง

ปี 2533 สมาคมกิจวัฒนธรรมจัดกิจกรรมฉาย *ช้าง* ประกอบดนตรีสดโดยวงฟองน้ำ ที่โรงละครแห่งชาติ เพื่อหาทุนซ่อมเปียโนโบราณสมัยรัชกาลที่ 6 ก่อนจัดกิจกรรมรายการโทรทัศน์ซีพีจีรลงทำได้เดินทางไปถ่ายทำสลับเกี่ยวกับ *ช้าง* ที่จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นหนึ่งในฉากหลักของเรื่อง โดยมีเจ้าหน้าที่หอภาพยนตร์แห่งชาติ ญาณะ วีระประจักษ์ ไปร่วมสำรวจด้วย ทำให้พบกับ สมณะ พรหมคำปา ซึ่งแสดงนำเป็นเด็กชายในเรื่อง และได้เชิญมาประทับรอยมือรอยเท้าที่หอภาพยนตร์แห่งชาติในวันที่ 5 กันยายน 2533

ปีถัดมา วงดนตรีฟองน้ำยังได้เดินทางไปแสดงดนตรีสดประกอบการฉายเรื่อง *ช้าง* ที่สหราชอาณาจักรอีก 2 ครั้ง เป็นการฉายรอบปฐมทัศน์ในฉบับบูรณะฟิล์มใหม่โดยบริษัทไมล์สโตน ผู้ถือลิขสิทธิ์จัดจำหน่ายภาพยนตร์ และได้ให้วงฟองน้ำทำดนตรีประกอบชีวิตที่ท่าอออกมาเผยแพร่ด้วย

หอภาพยนตร์จัดการแสดงดนตรีสดประกอบหนังเจียบเรื่อง *ช้าง* ครั้งล่าสุดในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 เมื่อคราวที่ย้ายมาอยู่ที่ศาลาฯ และเปลี่ยนรูปแบบองค์กรเป็นหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) แล้ว โดยจัดฉายในรายการ “ดูหนังกับโดม” และมีคณะแตรวงเรีงรูปพยนต์ แตรวงของกลุ่มนักศึกษาจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมแสดงดนตรีสด

ในวันอาทิตย์ที่ 6 กันยายน 2569 เวลา 16.00 น. เรื่องราวเหล่านี้จะเวียนกลับมาเริ่มต้นอีกครั้ง เมื่อหอภาพยนตร์ร่วมกับมูลนิธิหนังไทยเตรียมจัดฉายหนังเจียบเรื่อง *ช้าง* พร้อมการแสดงดนตรีสดโดยวงฟองน้ำ ที่โรงหนังนางเล็ง โดยฉายในฉบับของบริษัทไมล์สโตนเป็นส่วนหนึ่งในเทศกาลภาพยนตร์เจียบ ประเทศไทย ครั้งที่ 10 และกิจกรรมซีเนมาติคนางเล็งภายใต้การสนับสนุนของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

ขอเชิญมาร่วมรำลึกถึงตำนานการฉายหนังเจียบบนตรีสดเรื่องสำคัญในประวัติศาสตร์การอนุรักษ์ภาพยนตร์ของไทย และฉลองวันเกิดหอภาพยนตร์ล่วงหน้าไปพร้อม ๆ กัน ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าชมแต่อย่างใด (รับบัตรเข้าชมล่วงหน้า 30 นาที) ●

● พุธที่ 2 กันยายน 2569 เวลา 13.00 น.

Masterclass on Documentary Editing: The Logics of Storytelling

การตัดต่อคือการสร้างความหมายให้ภาพ ภาพที่ปราศจากความหมายในตัวเองกลายเป็นองค์ประกอบในการเล่าเรื่องผ่านการลำดับภาพ หรือ editing ซึ่งเป็นงานสำคัญในการสร้างงานภาพเคลื่อนไหว ไม่ว่าจะเป็นหนังเล่าเรื่องหรือหนังสารคดี

Emmanuelle Baude

Luc Forveille

(Luc Forveille) ผู้ทำงานลำดับภาพให้ผู้กำกับที่หลากหลาย และเป็นอาจารย์สอนการทำสารคดีระดับปริญญาโทที่สถาบัน La Fémis รวมทั้งทำวิทยานิพนธ์ด้านการตัดต่อสารคดี ที่ได้ตีพิมพ์เป็นหนังสือชื่อ Dans la salle de montage. Logiques du documentaire (In the editing room: The logics of documentary)

Masterclass on Documentary Editing:

The Logics of Storytelling เป็นส่วนหนึ่งของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการภาพยนตร์สารคดีระดับสูง ผ่านเลนส์ Direct Cinema ที่เริ่มต้นมาตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคม จัดโดยมูลนิธิหนังไทย ร่วมกับ Ateliers Varan และได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม นอกเหนือจากการอบรมที่เปิดให้เฉพาะผู้ได้รับเลือกเข้าร่วมโครงการ ยังมีกิจกรรมสาธารณะที่หอภาพยนตร์ ซึ่งจัดไปแล้วสองครั้งในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม

สำหรับในเดือนกันยายนนี้เป็นงานมาสเตอร์คลาส โดยวิทยากรระดับปรมาจารย์แห่งการตัดต่อสารคดีสองคน ได้แก่ เอ็มมานูเอล โบเดอ (Emmanuelle Baude) มือตัดต่อที่ผ่านทั้งหนังเล่าเรื่องและสารคดีมามากมาย และเคยจัดเวิร์กช็อปสารคดีมาแล้วในหลายประเทศกับลูก ฟอร์เวล

ในกิจกรรมนี้ทั้งคู่จะแสดงให้เห็นว่าทุกการตัดสินใจในการเลือกภาพลำดับภาพ ตัดภาพ ล้วนมีเส้นความคิดที่ชัดเจนอยู่เบื้องหลังที่คนตัดต่อสามารถอธิบายได้ การบรรยายครั้งนี้ยังเน้นย้ำให้เห็นว่า ถึงแม้จะทฤษฎีการลำดับภาพจะไม่ได้มีทฤษฎีเดียวที่ทุกคนต้องทำตาม แต่ทุกการกระทำมีตรรกะที่ควรมองเห็น เพราะช่วยกำหนดทิศทางในการตัดสินใจทุกครั้งในการเล่าเรื่อง

กิจกรรม Masterclass on Documentary Editing: The Logics of Storytelling จะจัดขึ้นในวันพุธที่ 2 กันยายน 2569 เวลา 13.00 น. ที่หอภาพยนตร์ ดำเนินรายการเป็นภาษาอังกฤษและแปลเป็นภาษาไทย ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมแต่อย่างใด ●

● อาทิตย์ที่ 13 กันยายน 2569 เวลา 13.00 น.

55 ปี ลุกยออด หนังเรื่องแรกของ กรุง ศรีวิไล

การเสียชีวิตอย่างกะทันหันของมิตร ชัยบัญชา ในปี 2513 ทำให้วงการภาพยนตร์ไทยเกิดภาวะขาดแคลนพระเอก บรรดาผู้สร้างภาพยนตร์ในขณะนั้นจึงต้องร่วมมือกันปั้นดารานำใหม่มาทดแทน ปีถัดมา 2514 จึงนับเป็นปีประวัติศาสตร์ที่มีพระเอกใหม่ก้าวขึ้นมาประดับวงการพร้อมกันหลายคน

หนึ่งในพระเอกใหม่นี้ก็คือ กรุง ศรีวิไล นักแสดงผู้เคยรับบทตัวประกอบบางเรื่อง ก่อนที่จะได้รับการโปรโมตให้เป็นพระเอกครั้งแรกในภาพยนตร์เรื่อง ลูกยอด รับบทเป็นหนุ่มบ้านกร่าง อยู่ริยา ผู้ต้องจัดการเหล่าคนชั่วเพื่อปกป้องครอบครัวและชุมชน โดยใช้ชื่อ “กรุง ศรีวิไล” ซึ่งเป็นชื่อตัวละครนำในฉบับนวนิยายของอรรถกร (เลียว ศรีเสวก) มาเป็นชื่อในการแสดงแทนชื่อจริง นที สุทินเผือก และได้ประกบคู่กับ เพชรา เขาวราชบุรี นางเอกอันดับหนึ่ง

ลูกยอด ถ่ายทำในระบบฟิล์ม 16 มม. พากย์สด และมีฉากเพลง 35 มม. เสียงในฟิล์มประกอบอยู่ 7 เพลง ออกฉายครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม

2514 นับเป็นจุดเริ่มต้นให้ กรุง ศรีวิไล มีชื่อเป็นที่รู้จัก ก่อนที่เขาจะมีผลงานเรื่องสำคัญออกมาอีกจำนวนมาก เช่น ชู้ (2515) ทอง (2516) ดัดเหลี่ยมเพชร (2518) พ่อไก่แจ้ (2519) ซุปเปอร์ลูกทุ่ง (2521) และเป็นที่จดจำในภาพลักษณ์ “พระเอกมดร้าย” ที่แฟนหนังไทยคุ้นเคย

ภาพยนตร์เรื่อง ลูกยอด ได้หายสาบสูญไปนานหลายปี จนกระทั่งราว 6 ปีก่อน “กลุ่มวัยหวานวันวาน” กลุ่มคนรักหนังไทย ได้พบฟิล์ม 16 มม. เรื่องนี้จำนวน 4 ม้วน แม้จะเป็นสภาพภาพฟิล์มที่เสียหายจากการฉายกลางแปลงในภาคอีสานและขาดฉากเพลง แต่ก็ยังเป็นฟิล์มเพียงฉบับเดียวที่หลงเหลือของภาพยนตร์ที่เป็นหมุดหมายสำคัญเรื่องนี้

ปัจจุบันกลุ่มวัยหวานวันวานได้แกะบทพากย์จากเรื่องย่อเพื่อพากย์เสียงประกอบใหม่ให้ ลูกยอด สามารถนำกลับมาฉายได้อีกครั้ง และเตรียมจัดฉายครั้งแรกในวันอาทิตย์ที่ 13 กันยายน 2569 ที่หอภาพยนตร์ โดยเชิญ กรุง ศรีวิไล มาร่วมรับชมและพูดคุยกับแฟน ๆ รวมทั้งเป็นผู้มอบฟิล์มภาพยนตร์เรื่อง ลูกยอด ให้หอภาพยนตร์นำไปอนุรักษ์และเผยแพร่แก่สาธารณชนสืบต่อไป พร้อมไฟล์ภาพยนตร์ฉบับพากย์เสียงใหม่จากกลุ่มวัยหวานวันวาน

เริ่มฉายตั้งแต่เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าชมแต่อย่างใด ●

มิตร ชัยบัญชา ดาราคณนางเล็ง

หอภาพยนตร์ร่วมกับมูลนิธิหนังไทยจัดงานรำลึกถึง มิตร ชัยบัญชา ตำนานพระเอกอันดับหนึ่งแห่งวงการภาพยนตร์ไทย ด้วยกิจกรรมและโปรแกรมภาพยนตร์ที่โรงหนังนางเล็ง ในวันที่ 8-11 ตุลาคม 2569 เนื่องในวาระครบรอบการเสียชีวิตอย่างกะทันหันจากการตกบันไดเฮลิคอปเตอร์ ขณะถ่ายทำฉากสุดท้ายของภาพยนตร์เรื่อง อินทรีทอง เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2513

มิตร ชัยบัญชา เป็นดาราที่มาจากชุมชนนางเล็ง เขาเกิดในเดือนมกราคม 2477 ที่จังหวัดเพชรบุรี เมื่ออายุได้ 8 ขวบ แม่ซึ่งแยกทางกับพ่อตั้งแต่เขายังเล็ก ตัดสินใจพาเขามาอยู่ด้วยกันในบ้านที่ถนนพะเนียง ย่านนางเล็ง ใกล้วัดสุนทรธรรมทานหรือวัดแคนางเล็ง

มิตร ชัยบัญชา เติบโตขึ้นในพื้นที่แห่งนี้ แม่ของเขาเป็นแม่ค้าขายผักในตลาดนางเล็ง ตัวเขาเองก็ช่วยครอบครัวหารายได้ในชุมชนมาตั้งแต่เด็ก

ทั้งทำงานเป็นลูกจ้างในตลาด และนำของกินไปเร่ขายตามถนนพะเนียง และถนนหลานหลวงที่อยู่ใกล้เคียง รวมถึงเพาะพันธุ์ปลากัดขาย พร้อม ๆ กับการเข้าเรียนที่โรงเรียนไทยประสาทวิทยา ถนนหลานหลวง เขาเรียน

ที่นี่จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนจะสอบเข้าโรงเรียนจำอาภาสโยธินดอนเมือง และรับราชการเป็นทหารอากาศ

เมื่อเริ่มมีผลงานแสดงภาพยนตร์ตั้งแต่ปี 2501 ในช่วงแรก มิตร ชัยบัญชา ยังคงอาศัยอยู่ที่บ้านนางเล็งเป็นหลัก ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายร่วมกับครอบครัวใหญ่ที่มีกันหลายคน บ้านเลขที่ 207 ถนนพะเนียงหลังนี้ เป็นทั้งที่พักกายพักใจหลังจากตรากตรำแสดงภาพยนตร์ เป็นที่ติดต่องาน รวมทั้งเป็นที่ที่แฟนหนังไทยจากทั่วประเทศจะส่งจดหมายมาหาและขอภาพถ่ายลายเซ็นจากพระเอกขวัญใจ

แม้ต่อมา มิตร ชัยบัญชา จะย้ายไปอยู่บ้านหลังใหม่ที่ซอยจันทโรจวงศ์ ย่านพญาไท แต่เขายังคงแวะเวียนมาที่บ้านนางเล็ง รวมไปถึงวัดแคนางเล็ง ซึ่งเขาได้ฝากตนเป็นศิษย์ของ หลวงปู่รูป เขมสิริ (พระราชธรรมวิจารณ์) เจ้าอาวาส เขาได้บริจาคเงินทำนุบำรุงวัด ตลอดจนจัดงานบุญที่นี่ย่อยไม่ขาด รวมถึงในวันที่ 1 มกราคม ที่กำหนดให้เป็นวันเกิดของตน เนื่องจากไม่ทราบวันเกิดที่แท้จริง มิตรก็จะมาทำบุญที่สถานที่ซึ่งเขารักและผูกพันแห่งนี้อยู่เสมอ

เมื่อเสียชีวิต ร่างของ มิตร ชัยบัญชา จึงมาตั้งอยู่ที่วัดแคนางเล็ง และมีกลิ่นมหาชนมากน้อยอย่างล้นหลามจนแน่นขนัด ทั้งแฟนภาพยนตร์และบุคคลในวงการบันเทิงที่ต่างโศกเศร้าอาลัยต่อการจากไปของพระเอกผู้เป็นที่รัก โดยจัดพิธีบำเพ็ญกุศลอยู่ที่นั่นนานถึง 100 วัน มีภาพยนตร์ที่เขาแสดงเวียนมาจัดฉายให้ประชาชนได้ชม ก่อนจะมีพิธีพระราชทานเพลิงศพในวันที่ 21 มกราคม 2514 ณ วัดเทพศิรินทราวาส ซึ่งยังมีผู้คนไปร่วมงานกันอย่างมหาศาล จนมีการกล่าวว่าเป็นงานศพของสามัญชนที่มีผู้ไปร่วมงานมากที่สุดในประวัติศาสตร์ ●

พฤหัสบดีที่ 8 ตุลาคม

13.00 น. กิจกรรมเสวนา มิตร ชัยบัญชา ดาราคนนางเล็ง

ร่วมพูดคุยถึงความทรงจำที่มีต่อ มิตร ชัยบัญชา ผู้ที่เรื่องราวของเขายังคงฝังแน่นอยู่ในย่านนางเล็ง ตั้งแต่ชีวิตวัยเด็ก ช่วงที่เป็นพระเอกหนังไทย จนถึงบรรยากาศงานศพที่วัดแคนางเล็ง อันกลายเป็นประวัติศาสตร์หน้าสำคัญของประเทศ กับวิทยากรทั้งฝั่งดารา ครรชิต ขวัญประชา ผู้ร่วมแสดงนำใน อินทรีทอง (2513) ผลงานเรื่องสุดท้าย และฝั่งตัวแทนผู้คนในย่านนางเล็ง นำโดย สุวัน แวพลอยงาม จากชุมชนวัดสุนทรธรรมทาน

16.00 น. อินทรีทอง

2513 / กำกับโดย มิตร ชัยบัญชา / สร้างโดย สมนึกภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขาวราชกูร์, ครรชิต ขวัญประชา / 108 นาที

ภาพยนตร์ในชุดอินทรีแดง บทบาทที่ มิตร ชัยบัญชา รักมากที่สุด โดยหอภาพยนตร์นำฟิล์มจากคลังอนุรักษ์ เสียงพากย์ต้นฉบับ มาสแกนเพื่อจัดฉาย ในภาคนี้โรมฤทธิไกรเจ้าของหน้ากากอินทรีแดงตัวจริง จำต้องเปลี่ยนไปสวมชุดอินทรีทอง เมื่อเกิดการปรากฏตัวของอินทรีแดงตัวปลอมที่ออกปล้นฆ่าผู้คนอย่างโหดเหี้ยมต่อเนื่อง โดยมีกลุ่มก่อการร้ายอยู่เบื้องหลัง

ศุกร์ที่ 9 ตุลาคม

14.00 น. ชายชาติดี

2507 / กำกับโดย เนรมิต / สร้างโดย ไทยไตรมิตรภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, พิศมัย วิไลศักดิ์ / 65 นาที

ผลงานที่ค้นพบฟิล์ม 16 มม. และพากย์เสียงใหม่โดยกลุ่มวัยหวานวันวานเป็นฟิล์มชุดที่สันนิษฐานว่าถูกนำมาตัดต่อใหม่ผสมระหว่างฟิล์มฉบับฉายจริงที่ไม่ครบสมบูรณ์กับฟิล์ม outtakes เพื่อฉายหลังจาก มิตร ชัยบัญชา เสียชีวิตเล่าเรื่องราวของชายหนุ่มทนายทระกูลอภิรักษ์ภูมินทร์ที่ตกอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งระหว่างเจ้าของไร่สองไร่ที่ปราจีนบุรี

16.00 น. หยกแก้ว

2508 / กำกับโดย พันคำ / สร้างโดย ลดาพรรณภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขาวราชกูร์ / 94 นาที

หนัง มิตร ชัยบัญชา อีกเรื่องที่ค้นพบฟิล์มและพากย์เสียงใหม่โดยกลุ่มวัยหวานวันวาน และมีบางฉากถ่ายทำที่เพชรบุรี จังหวัดบ้านเกิดของมิตร เล่าเรื่องราวของ หยก หญิงสาวที่กลับมาพร้อมลูกสาวหลังจากหายสาบสูญไปนานหลายปีจากบ้านพระชัยบุรีนทร์ผู้พี่พ่อฝากให้ดูแลเธอ การกลับมาครั้งนี้ทำให้ความลับในอดีตถูกเปิดเผย

เสาร์ที่ 10 ตุลาคม

14.00 น. อัศวินดาบสายสิริ

2513 / กำกับโดย เฉิน เลียง ปิน / สร้างโดย เซาท์อีสเอเชียฟิล์ม / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เกียนเหย์, ซีเจียง / 85 นาที

หนังจีนกำลังภายในที่ มิตร ชัยบัญชา รับบทเป็น เหว่ยชิงจอมยุทธ์หนุ่มที่รอดมาได้พร้อมกับความแค้นจากการแย่งชิงแร่เกลือระหว่างสองตระกูล เป็นหนังเรื่องแรกที่เขาได้ร่วมงานกับสตูดิโอในต่างประเทศโดยถ่ายทำทั้งฉบับนางเอกไต้หวันและนางเอกไทย (เพชรา เขาวราชกูร์) ฉบับที่จัดฉายเป็นฉบับนางเอกไต้หวัน ซึ่ง “โต๊ะ พันธ์มิตร” ได้นำฟิล์มเนกาทีฟมาลงเสียงพากย์ไทย เพื่อจัดฉายใหม่ในปี 2541

16.00 น. ลมเหนือ

2512 / กำกับโดย ดอกดิน กัญญามาลย์ / สร้างโดย กัญญามาลย์ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขาวราชกูร์ / 143 นาที

ผลงานที่ มิตร ชัยบัญชา ร่วมงานกับ ดอกดิน กัญญามาลย์คนทำหนังที่เคยอยู่ที่ถนนหลานหลวง ใกล้เคียงกับย่านนางเล็ง และหอภาพยนตร์นำฟิล์มมาสแกนภาพใหม่ เล่าเรื่องราวของ พ.ต.ต. ครา คุณาวัดน์ นายตำรวจหนุ่มฝีมือดี ซึ่งถูกให้ออกจากราชการ และมาเป็นที่ปรึกษาทางทหารให้ภูหลวง เมืองซึ่งเป็นมิตรประเทศกับไทย แต่กำลังถูกรุกรานจากกลุ่มกบฏ

อาทิตย์ที่ 11 ตุลาคม

14.00 น. เจิน เจิน เจิน

2508 / กำกับโดย พระเจ้ารวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอนุสรมงคลการ / สร้างโดย ละโว้ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขาวราชกูร์, ชรินทร์ นันทนาคร, สุเทพ วงศ์กำแหง / 201 นาที

อมตะหนังเพลงเรื่องยิ่งใหญ่ที่รวมดารานักแสดงไว้มากมายถึง 60 กว่าคน ร่วมด้วย 14 เพลงไพเราะท่ามกลางความยาวเกือบ 4 ชั่วโมง โดย มิตร ชัยบัญชา รับบทเป็น อรรถพล หลานชายของนายทุนเงินกู้หน้าเลือดที่กลับเลือกเข้าข้างชาวบ้าน เป็นผลงานภาพยนตร์ 35 มม. เสียงในฟิล์มเรื่องแรกของเขา โดยหอภาพยนตร์ได้รีมาสเตอร์ใหม่จากฟิล์มในคลังอนุรักษ์

รำลึก น้ำเงิน บุญหนัก

การเสียชีวิตของ น้ำเงิน บุญหนัก หรือชื่อจริง สวงษ์ จารุวิจิตร (5 มกราคม 2486 - 8 กรกฎาคม 2569) ได้สร้างความอาลัยและใจหายให้แก่แฟน ๆ วงการบันเทิงไทย ด้วยเส้นทางการทำงานที่ยาวนานตั้งแต่วัยสาวจนถึงวัยชรา จึงทำให้ “คุณยายน้ำเงิน” เป็นที่รู้จักและจดจำของผู้คนในสังคมไทยหลายรุ่น ทั้งบทบาทในจอเงินที่เธอเริ่มมีผลงานมาตั้งแต่ปี 2500 ก่อนจะได้ชื่อว่าเป็นหนึ่งใน 6 นางเอกภาพยนตร์เรื่อง *ชาติเสือ* (2501) ผลงานเรื่องแรกของ มิตร ชัยบัญชา ตำนานพระเอกหนังไทย และมิกานแสดงภาพยนตร์เรื่องอื่น ๆ อีกจำนวนมาก เมื่อเวลาผ่านไปในยุคที่ละครโทรทัศน์ได้รับความนิยม น้ำเงินก็ยังเป็นดาราจอแก้วที่ยืนหยัดแสดงมาหลายทศวรรษจวบจนถึงปี 2568

เพื่อเป็นการร่วมไว้อาลัยต่อการจากไปของ น้ำเงิน บุญหนัก หอภาพยนตร์จึงได้นำผลงานการแสดงภาพยนตร์ของเธอแต่ละยุคสมัยมาจัดฉายในโปรแกรมรำลึกช่วงเดือนกันยายน เริ่มต้นจากภาพยนตร์ในยุคฟิล์ม 16 มม. 2 เรื่อง ได้แก่ งานที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติเรื่อง *นางสาวโพรงค* (2508) สร้างและกำกับโดย วิจิตร คุณาวุฒิ เจ้าของฉายาเศรษฐีตุ๊กตาทอง ผู้นำเธอมารับบทร้ายและเปิดโอกาสให้แสดงฝีมือจนทำให้เธอได้รับรางวัลตุ๊กตาเงิน บทเสริมเด่นยอดเยี่ยมหญิง ในงานประกวดตุ๊กตาทอง อันนับเป็นรางวัลการแสดงแรกในชีวิต ต่อมาคือบทคุณหญิงผู้วางแผนการและกุมความลับสำคัญ

ของเรื่องใน *ไตรโสภ* (2510) ภาพยนตร์ที่ มิตร ชัยบัญชา นำแสดง และกำกับโดย “คุณาวุฒิ” เช่นเดียวกับเรื่องแรก

ข้ามมาสู่ยุคภาพยนตร์ 35 มม. มีผลงานที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติอีก 2 เรื่อง คือ *เทวดาเดินดิน* (2519) หนึ่งวัยรุ่นเรื่องเข้มข้นของ ม.จ.ชาตรีเฉลิม ยุคล ซึ่งน้ำเงินได้รับบทเด่นในภาพลักษณ์ที่แตกต่างจากเรื่องอื่น ๆ เป็นภรรยาผู้คอยอยู่เคียงข้างและเตือนสตินายตำรวจที่ต้องออกตามล่าแก๊งวัยรุ่นอันธพาล ปิดท้ายด้วย *สะพานรักสารสิน* (2530) งานกำกับของ เป๊ยกโปสเตอร์ ที่สร้างจาก โศกนาฏกรรมรักที่เป็นข่าวโด่งดังทั่วประเทศ ซึ่งเธอต้องแสดงเป็นแม่ผู้ทุกข์ใจในครอบครัวที่พ่อเข้มงวดและกีดกันความรักของลูกสาว

สะพานรักสารสิน

รอบฉาย:

พุธที่ 9 กันยายน
เวลา 13.00 น.
เสาร์ที่ 19 กันยายน
เวลา 15.30 น.

2530 / กำกับโดย เป๊ยกโปสเตอร์ / สร้างโดย ไฟว์สตาร์โปรดักชั่น / นำแสดงโดย รอน บรรจงสร้าง, จินตหรา สุขพัฒน์, น้ำเงิน บุญหนัก / 121 นาที

ภาพยนตร์ที่ดัดแปลงจากโศกนาฏกรรมความรักของหนุ่มสาวชาวภูเก็ต เรื่องราวของ อารงค์ ชายหนุ่มผู้มีอาชีพขับรถสองแถวและรับจ้างกรีดยาง เขาชอบพอกับ อี๊ว นักศึกษาวิทยาลัยครู แต่พ่อของอี๊วกลับพยายามแยกทั้งคู่จากกัน ทั้งคู่จึงตัดสินใจที่จะกระโดดสะพานสารสินเพื่อไม่ให้ใครพรากพวกเขาออกจากกันได้ต่อไป

เทวดาเดินดิน

รอบฉาย:

พุธที่ 9 กันยายน
เวลา 15.30 น.
เสาร์ที่ 26 กันยายน
เวลา 13.00 น.

2519 / กำกับโดย ม.จ.ชาตรีเฉลิม ยุคล / สร้างโดย พร้อมมิตรภาพยนตร์, ไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น / นำแสดงโดย สรพงศ์ ชาตรี, วิยะดา อุมารินทร์, ต่อลาภ กำพูศิริ, กิตติ ดัสกร / 153 นาที

เรื่องราวของกลุ่มวัยรุ่นที่ทำงานเถื่อนเริ่มจากขนยาเสพติด ขโมยของ ปล้นร้านทอง ขโมยรถ และฆ่าคน พวกเขาใช้ชีวิตอย่างอิสระและไม่เกรงกลัวกฎหมาย จนได้รับฉายาว่า “เทวดาเดินดิน” และถูกตำรวจตามล่าตัวอย่างไม่ลดละ

ไตรโสภ

รอบฉาย:

พฤหัสบดีที่ 17 กันยายน
เวลา 13.00 น.
พุธที่ 30 กันยายน
เวลา 13.00 น.

2510 / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย แหลมทองภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, โสกา สถาพร, น้ำเงิน บุญหนัก / 126 นาที

หลังจากท่านเจ้าคุณธีระรัตน์เสียชีวิตและทิ้งมรดกรวมทั้งบ้านและไร่ไตรโสภให้แก่บ้านเย็น ลูกเลี้ยงของตน คุณหญิงธีระรัตน์ ผู้เป็นภรรยาและกิตติ ลูกชาย จึงจัดฉากแต่งงานและทำให้บ้านเย็นตั้งท้องเพื่อนำสมบัติคืนมา แต่ความโลภที่พาไปสู่แผนการอันเลวร้ายนั้นได้กลายเป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดเรื่องวุ่นวายและความลับที่ถูกปิดบังไว้อย่างยาวนานที่ไร้แห่งนี้

นางสาวโพรงค

รอบฉาย:

เสาร์ที่ 19 กันยายน
เวลา 13.00 น.
พุธที่ 30 กันยายน
เวลา 15.30 น.

2508 / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย แหลมทองภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, พิศมัย วิไลศักดิ์, น้ำเงิน บุญหนัก / 138 นาที

เรื่องราวของ โพรงค สุกญา ผู้เกิดในตระกูลสูงศักดิ์ หลังจากบิดาถึงแก่กรรม คุณหญิงพิน มารดาของเธอได้แต่งงานใหม่กับอาทร ผู้รักโพรงคเสมอลูกสาว กระทั่งวันหนึ่งอาทรมีอันจากไป เหตุการณ์จึงพลิกผันให้โพรงคต้องไปยังไร่กระต่ายเต็น และได้พบกับพล ทองปราง ทนายความชาวไร่รูปร่าง

รำลึก ประยูร วงษ์ชื่น

ประยูร วงษ์ชื่น (12 มกราคม 2488 - 14 กรกฎาคม 2569) เป็นผู้กำกับภาพยนตร์คนสำคัญที่สร้างสรรค์ผลงานเป็นที่รู้จักแก่แฟนหนังไทย เขาเริ่มเข้าสู่วงการภาพยนตร์จากการเป็นนักพากย์หนัง ตั้งแต่พากย์กลางแปลงที่บ้านเกิดจังหวัดนครปฐมไปจนถึงเข้ามาพากย์ตามโรงภาพยนตร์ชั้นหนึ่งในกรุงเทพฯ จนกระทั่งหมดยุคภาพยนตร์ 16 มม. พากย์สด เขาได้ผันตัวไปทำงานตรวจเช็ครายได้ให้แก่โรงหนังที่เรียกกันว่า เช็กเกอร์ ก่อนจะได้รับการชักชวนให้มาร่วมลงทุนสร้างภาพยนตร์

ในเดือนกันยายนจนถึงเดือนตุลาคมนี้ หอภาพยนตร์ได้นำผลงานภาพยนตร์ที่เป็นหมุดหมายสำคัญของ ประยูร วงษ์ชื่น มาจัดฉายเพื่อร่วมรำลึกถึงและไว้อาลัยแก่การจากไป เรื่องแรกคือ *พ่อตาปิ่นโต* (2520) ภาพยนตร์เรื่องแรกที่เขาร่วมอำนวยการสร้าง โดยใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมมาจากการได้พากย์และดูหนังจำนวนมาก นำมาวางพล็อต เขียนบท และให้ รังสี ทัศนพยัคฆ์ คนทำหนังชั้นครูมารับหน้าที่กำกับ

จากนั้นเป็น *กองพันทหารเกณฑ์* (2527) หนังตลกเกี่ยวกับทหารที่เขาริเริ่มทำจนประสบความสำเร็จได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ทำให้มีผลงานแนวนี้อีกตามหลายเรื่องจนกลายเป็นภาพจำของแฟนหนังไทย ต่อด้วย *มันแอบอยู่ในหอ* (2530) ตัวแทนหนังผี ผสมหนังตลกและหนังวัยรุ่น ซึ่งนับเป็นหนึ่งในจุดขายสำคัญในการทำภาพยนตร์ของ ประยูร วงษ์ชื่น

ปิดท้ายด้วย *เวลาในขวดแก้ว* (2534) ที่เขาตัดสินใจพลิกแนวทางมาทำหนังชีวิตหนัก ๆ ซึ่งดัดแปลงมาจากนวนิยายสะท้อนปัญหาชีวิตวัยรุ่นเรื่องดังของ ประภัสสร เสวิกุล และประสบความสำเร็จถึงขนาดที่ทำให้คนที่เคยปรามาสว่าเขาไม่น่าจะทำออกมาได้ดีต้องยอมรับในฝีมือและคุณภาพ รวมถึงได้รางวัลจำนวนมาก กลายเป็นหนังเรื่องสำคัญเมื่อกล่าวถึงการเปลี่ยนผ่านของวัยรุ่นไทยในช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516-6 ตุลาคม 2519 ตลอดจนได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติโดยหอภาพยนตร์เมื่อปี 2563 โดยจะนำมาจัดฉายเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมรำลึก 50 ปี เหตุการณ์ 6 ตุลา ด้วย

มันแอบอยู่ในหอ

รอบฉาย:

ศุกร์ที่ 11 กันยายน
เวลา 13.00 น.

พุธที่ 23 กันยายน
เวลา 15.30 น.

2530 / กำกับโดย ประยูร วงษ์ชื่น / สร้างโดย วี.เอ็น.โปรดักชั่น / นำแสดงโดย ลิขิต เอกมงคล, สีนัย หงษ์ไทย / 84 นาที

จอและกลุ่มเพื่อน ๆ นักศึกษาย้ายเข้ามาเช่าบ้านโบราณที่ดัดแปลงเป็นหอพักเพื่อประหยัดเงิน แต่พวกเขาไม่ได้ล่วงรู้ว่ามีบางอย่างสิงสถิตอยู่ที่นี่ ท่ามกลางบรรยากาศอันวังเวง จอกลับได้พบหญิงสาวลึกลับมากเสน่ห์ที่ทำให้เขาลุ่มหลงจนถอนตัวไม่ขึ้น จนแฟนสาวและเพื่อน ๆ ต้องเข้ามาช่วยเหลือจนเกิดเรื่องวุ่นวาย

กองพันทหารเกณฑ์

รอบฉาย:

ศุกร์ที่ 11 กันยายน
เวลา 15.30 น.

พุธที่ 23 กันยายน
เวลา 13.00 น.

2527 / กำกับโดย ประยูร วงษ์ชื่น / สร้างโดย พี.ที.เค.โปรดักชั่น / นำแสดงโดย ปัญญา นิรันดร์กุล, ชลิดา เสาวดี, ล้อต๊อก, เต๋อ ดอกสะเดา, โน้ต เชิญยิ้ม, จ้อ ดอกจิก / 96 นาที

ชาตรี นันทิวัฒน์ นักร้องหัวหน้านักร้องดนตรีลูกทุ่งชื่อดังต้องไปเป็นทหารเกณฑ์เมื่อจับได้ใบแดง ทำให้เขาได้พบกับเพื่อนทหารมากมาย รวมถึงจำหวน วันวาน ครูฝึกจอมโหด นอกจากนี้ยังไปตกหลุมรัก ชลาลัย นางพยาบาลคนสวย ลูกสาวของผู้พัน เรื่องราวชวน ๆ จึงเกิดขึ้นภายในค่ายฝึกท่ามกลางรอยยิ้มของบรรดาทหารเกณฑ์

พ่อตาปิ่นโต

รอบฉาย:

เสาร์ที่ 12 กันยายน
เวลา 15.30 น.

พฤหัสบดีที่ 17 กันยายน
เวลา 15.30 น.

2520 / กำกับโดย รังสี ทัศนพยัคฆ์ / สร้างโดย นิวัฒน์ฟิล์ม / นำแสดงโดย สมบัติ เมทะนี, อรุณญา นามวงศ์ / 117 นาที

ตะวัน หม่อมเกษตรศาสตร์บัณฑิต ได้เข้ามาขอซื้อที่ดินของ คุณนายสมพร เศรษฐินิหมายผู้กำลังเป็นที่หมายปองของ กำนันสมิง หนาซ้ายังไปจีบลูกสาวคนโตของกำนัน เขาเลยกลายเป็นคู่ริกับกำนันจอมดุ และได้ไปรวมตัวกับสองหนุ่มผู้ชอบพอกับลูกสาวอีกสองคนของกำนัน เพื่อหากลเม็ดเอาชนะใจว่าที่พ่อตาปิ่นโต

เวลาในขวดแก้ว

รอบฉาย:

เสาร์ที่ 3 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.

พุธที่ 14 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.

2534 / กำกับโดย ประยูร วงษ์ชื่น, อมรรศรี เย็นสำราญ, อนุกุล จาโรทก / สร้างโดย วี.เอ็น.โปรดักชั่น / นำแสดงโดย นฤเบศร์ จินปิ่นเพชร, ปวีณา ชารีฟสกุล, วาสนา พูนผล / 117 นาที

ภาพยนตร์ดัดแปลงมาจากบทประพันธ์ของ ประภัสสร เสวิกุล บอกเล่าเรื่องราวของวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งที่ดำเนินชีวิตด้วยความหวัง เรื่องรอง แม้แต่ละคนจะมีปัญหาของตัวเอง แต่ในวันที่พวกเขาประคับประคองความฝันให้เป็นจริง พวกเขาก็ต้องพบเจอเหตุการณ์รุนแรงที่ทำให้ร้ายทั้งกายและใจ จนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เต็มไปด้วยบาดแผลทางการเมืองและครอบครัว

ในวาระครบรอบ 50 ปี เหตุการณ์สังหารหมู่ 6 ตุลาคม 2519 กรณีทางการเมืองที่สำคัญและรุนแรงที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ หอภาพยนตร์ได้จัดโปรแกรมภาพยนตร์ 2 ชุด เพื่อร่วมรำลึกและศึกษา ถึงการเกิดขึ้นของฝันร้ายที่ยังคงหลอกหลอนและเป็นบาดแผลฝังลึกอยู่ในสังคมไทย

โปรแกรมแรก “2519/2520” ที่เริ่มต้นตั้งแต่เดือนกันยายน เป็นการทดลองพาผู้ชมย้อนกลับไปอยู่ ณ ช่วงเวลาดังกล่าว ผ่าน ภาพยนตร์ไทยที่เข้าฉายในปี 2519 และ 2520 ก่อนและหลังการนองเลือด จะอุบัติขึ้น แม้ผลงานเหล่านี้อาจไม่ได้บอกเล่าหรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ โดยตรง แต่มันเป็นเครื่องมือสำคัญในการอ่านกระแสความคิดของสังคม และตรวจวัดอุณหภูมิบ้านเมืองที่กำลังปะทุขึ้นอย่างดุเดือด

ก่อนเกิด 6 ตุลา สังคมไทยกำลังแบ่งเป็น 2 ขั้วท่ามกลางโลกที่ปกคลุม ด้วยบรรยากาศสงครามเย็น ขั้วหนึ่งคือฝ่ายซ้ายหรือฝ่ายก้าวหน้า นำโดย นักศึกษา แรงงาน และเกษตรกร ซึ่งเดินหน้าเคลื่อนไหวเรียกร้องการปฏิรูป ต่อเนื่องจากการโค่นล้มอำนาจเผด็จการได้ในวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ในขณะที่อีกขั้วหนึ่งคือฝ่ายอนุรักษ์นิยมหรือฝ่ายขวา ซึ่งกำลังหวาดกลัว ความเปลี่ยนแปลง และพร้อมพร้อมต่อสถานการณ์ในประเทศเพื่อนบ้านที่ ทอยอยู่ถูกยึดโดยพรรคคอมมิวนิสต์

การต่อสู้แบบ “ขวาพิฆาตซ้าย” ที่เข้มข้นมาตั้งแต่ปี 2518 ส่งผลสำคัญให้เกิดหนังสือที่เน้นความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นต่อเนื่องมาถึง ปี 2519 ส่วนหนึ่งคือหนังสือต่อต้านคอมมิวนิสต์ ในโปรแกรมนี้มี *เสาร์ 5* (เข้าฉาย 31 ก.ค. 19) ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้รับการนิยมนามากที่สุดมาเป็นตัวแทน อีกส่วนหนึ่งคือหนังแนวปราบอิทธิพลเถื่อนในชนบท เรื่องหนึ่งที่โดดเด่น คือ *3 นักสู้ผู้ยิ่งใหญ่* (เข้าฉาย 10 ส.ค. 19) ที่สอดแทรกฉากการปลุกระดม คนงานไว้ในเรื่อง

อุดมการณ์สำคัญที่ถูกปลุกฝังจากรัฐในตอนนั้น คือการปกป้อง สถาบันหลักของชาติ เมื่อย้อนมองหนังที่มีเนื้อหาปลุกใจรักชาติ เรื่องที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในปีนั้นคือ *ขุนศึก* (เข้าฉาย 24 เม.ย. 19) ผลงานรางวัล ตุ๊กตาทอง สาขาภาพยนตร์ยอดเยี่ยม และเป็นตัวแทนไปจัดฉายใน มหกรรมภาพยนตร์เอเชียแปซิฟิก ในขณะที่ *แผ่นดินของเรา* (เข้าฉาย 4 มิ.ย. 19) ซึ่งดัดแปลงมาจากนวนิยายของ มาลัย ชูพินิจ ก็ขับเน้น อุดมคติความรักในแผ่นดินและคุณค่าของจารีต โดยเฉพาะการ อัญเชิญเพลงพระราชนิพนธ์ “แผ่นดินของเรา” ซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง บทประพันธ์และไม่มีมีความเกี่ยวข้องกัน มาเป็นเพลงเอกของเรื่อง

ทั้งยังเป็นภาพยนตร์ที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 เสด็จทอดพระเนตรในรอบปฐมทัศน์

เหยื่อที่ถูกเข่นฆ่าส่วนใหญ่ในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม คือนิสิต นักศึกษา หากจะลองเพ่งดูว่าภาพคนหนุ่มสาวถูกถ่ายทอดอย่างไร ในภาพยนตร์ไทยช่วงคาบเกี่ยวกันนั้น *เทวดาเดินดิน* (เข้าฉาย 4 ก.ย. 19) เป็นหนึ่งในตัวอย่างที่น่าวิเคราะห์ เมื่อภาพยนตร์ได้วิพากษ์ภาวะเสรีภาพ เบ่งบานของวัยรุ่น และคาดเดาอนาคตอันโกลัวๆจะทำให้เกิดความ วุ่นวาย เพราะฉากหลังในหนังถูกระบุเป็นปี 2520 โดยที่ไม่คาดคิดว่าจะ มีการสังหารหมู่คนหนุ่มสาวเกิดขึ้นในอีกไม่นานหลังหนังเข้าฉาย

อีกเรื่องคือ *วัยอลวน* หนังวัยรุ่นไทยที่ไม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง และได้รับความนิยมเป็นปรากฏการณ์ ใบปิดเวอร์ชันหนึ่งของหนังมีคำโปรยว่า “พาคุณไปบันเทิงกับมุมพิศดารของวัยรุ่นที่วัยรุ่น บางคนนึกไม่ถึง (สนุกกว่าปลุกระดมและเซียวคุณ)” หนังเริ่มฉายรอบ มิดไนต์หรือรอบพิเศษในสมัยนั้น ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน ซึ่งบังเอิญ ตรงกับวันที่ จอมพล ถนอม กิตติขจร อดีตนายกรัฐมนตรีที่เคยถูกขับไล่ เดินทางกลับประเทศ จนเป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดการชุมนุมต่อต้าน และนำไปสู่เหตุการณ์การสังหารหมู่คนหนุ่มสาวจำนวนมากในโลกแห่งความจริงที่มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ เพียงวันเดียวก่อนที่ *วัยอลวน* ซึ่งมีบางฉากถ่ายทำที่ ธรรมศาสตร์ จะเข้าฉายจริงในรอบปฐมทัศน์วันที่ 7 ตุลาคม

ล่วงมาถึงปี 2520 *สิงห์สาออย* (เข้าฉาย 12 ก.พ. 20) และ *เก้ายอด* (เข้าฉาย 17 ก.พ. 20) เป็นตัวแทนของหนังไทยที่ยังคงสร้าง ภาพลักษณ์เชิงลบแก่ฝ่ายซ้ายอย่างเข้มข้น เรื่องแรกเสียดสีล้อเลียน ในคราบของหนังบันเทิงครบรส ส่วนเรื่องหลังนำเสนออย่างเปิดเผย ว่าขบวนการศึกษานั้นถูกยุยงส่งเสริมโดยองค์กรก่อการร้าย ทั้งยัง แทรกภาพความรุนแรงในวันที่ 6 ตุลาคม ให้เห็นอย่างชัดเจน ต่อด้วย *หนักแผ่นดิน* (เข้าฉาย 1 ก.ค. 20) ที่ถือเป็นหมุดหมายสำคัญที่สุดของ ภาพยนตร์อุดมการณ์ขวาจัด ท่ามกลางกระแสอนุรักษ์นิยมของชาติที่ พุ่งสูงขึ้นจนสุดโต่ง

ปิดท้ายด้วย *แผลเก่า* (เข้าฉาย 24 ธ.ค. 20) ผลงานที่ตั้งใจสร้างความ เป็นไทย และประสบความสำเร็จอย่างสูง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ภายหลังวิกฤตทางการเมืองที่สะสมมาจนถึงเครียด ผู้ชมอาจกำลัง โหยหาความสงบร่มรื่นในวิถีชีวิตอันเรียบง่าย จนภาพยนตร์แนววิถีหา อดีตแบบนี้กลายเป็นที่นิยมในปีต่อ ๆ มา

*เรื่องย่อ *เทวดาเดินดิน* จัดรวมอยู่ในโปรแกรมรำลึก น้ำเงิน บุญหนัก

เสาร์ 5

รอบฉาย:

พฤษภาคมที่ 3 กันยายน เวลา 13.00 น.

พฤษภาคมที่ 24 กันยายน เวลา 13.00 น.

2519 / กำกับโดย วินิจ ภัคศิริวิจิตร / สร้างโดย บางกอก การภาพยนตร์ / นำแสดงโดย กรุง ศรีวิไล, สรพงศ์ ชาตรี, ทัศนวรรณ เสนียวงศ์ ณ อยุธยา, ไพโรจน์ ใจสิงห์, นิรุจน์ ศิริจรรยา, สิงหา สุริยง / 129 นาที

เมื่อประเทศไทยถูกกลุ่มก่อการร้าย บุกรุกยึดจังหวัดทางตอนเหนือเป็นฐานที่มั่นเพื่อ เรียกเงินจ่านวมมหาศาลแลกกับการหยุดยิง ชีปนาวุธมาที่กรุงเทพฯ ทางทางจึงมอบหมาย ให้หน่วยรบพิเศษ เสาร์ 5 เสียชีวิตแทรกซึม เข้าไป รวมทั้งตามหา พันตำรวจโท เต็มพงษ์ กับ ร้อยตรีหญิง ดวงกมล สองสายลับที่หายไปจาก การกิจ

หนักแผ่นดิน

รอบฉาย:

พฤษภาคมที่ 3 กันยายน เวลา 15.30 น.

พฤษภาคมที่ 16 กันยายน เวลา 13.00 น.

2520 / กำกับโดย สมบัติ เมทะนี / สร้างโดย สยาม พัฒนาฟิล์ม / นำแสดงโดย สมบัติ เมทะนี, นัยนา ชีวานันท์, ทัศนวรรณ เสนียวงศ์ ณ อยุธยา, ครรชิต ขวัญประชา / 130 นาที

กลุ่มลูกเสือชาวบ้านวังหินถูกลอบยิง จากกลุ่มผู้ก่อการร้าย ส่งผลให้ชวน หัวหน้ากลุ่ม เสียชีวิต ก่อนตายเขาได้ฝากให้ลูกบ้านร่วมต่อสู้ เพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ แต่โชคชะตา กลับนำพาให้ชาติ หนึ่งในสมาชิกต้องกลายเป็น สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์และกลับมาเผยแพร่ ลัทธิยักบ้านเกิด ไท อดีตเพื่อนลูกเสือชาวบ้าน จึงลุกขึ้นมาเป็นแกนนำต่อต้าน

ขุนศึก

รอบฉาย:

เสาร์ที่ 12 กันยายน
เวลา 13.00 น.
ศุกร์ที่ 25 กันยายน
เวลา 13.00 น.

2519 / กำกับโดย สักกะ จารุจินดา / สร้างโดย ไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น / นำแสดงโดย สมบัติ เมทะนี, นัยนา ชีวานันท์, มานพ อัครเทพ / 117 นาที

ภาพยนตร์ที่ดัดแปลงมาจากนิยายของ ไม้มือเดิม บอกเล่าเรื่องราวของ เสมา ลูกช่างตีดาบได้เข้ามารับใช้ขุนรามเดชะ นายทหารใหญ่แห่งกองทัพพระนเรศวร แต่กลับไปรักใคร่ชอบพอกับ เไรไร ลูกสาวขุนรามเดชะ ทำให้ถูกเข้าใจผิดและไม่ได้รับความยุติธรรม เขาจึงหนีออกจากทัพทหารไปร่วมกับกลุ่มรักชาติเพื่อสู้รบกับพม่า

3 นักสู้ยิ่งใหญ่

รอบฉาย:

พฤหัสบดีที่ 24 กันยายน
เวลา 15.30 น.
เสาร์ที่ 26 กันยายน
เวลา 15.30 น.

2519 / กำกับโดย ทับทิมสยาม / สร้างโดย ไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น / นำแสดงโดย สรพงศ์ ชาตรี, อุเทน บุญยงค์, ไพโรจน์ ใจสิงห์, ภาวนา ชนะจิต / 154 นาที

พ่อเลี้ยงยันต์ เจ้าของเหมืองพวงทอง ถูกอิทธิพลมืดของเสียเคี้ยงคุกคาม โดยใช้กลอุบายให้ลูกน้องเข้ามาก่อความวุ่นวายซับซ้อนนาน และปลุกระดม ทำให้ จอมและโรจน์ ลูกน้องของพ่อเลี้ยงต้องออกไปล้างแค้น ก่อนที่วันหนึ่ง เสียขุม ชัยภูมิ หนุมต่างถิ่นจะปรากฏตัวขึ้นที่เหมืองเพื่อมาทำงานทำและช่วยจัดการเหล่าคนร้าย

สิงห์ล่าออย

รอบฉาย:

พฤหัสบดีที่ 1 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.
ศุกร์ที่ 23 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.

2520 / กำกับโดย ดอกดิน กัญญามาลย์ / สร้างโดย กัญญามาลย์ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย สมบัติ เมทะนี, มยุรา ธนะบุตร / 131 นาที

เอกบตี ได้รับมรดกโดยมีข้อแม้ว่าต้องไปเป็นตำรวจตระเวนชายแดน และแต่งงานกับคนที่พ่อหมั้นหมายไว้ เขายอมทำตามและได้พบกับ นนท ลูกสาวของแม่ครูเจ้าของโรงเรียนชนบท แต่พวกโจรเถื่อนกับสหายคอมมิวนิสต์กลับบุกมาจับแม่ครูไปเรียกค่าไถ่และเผาโรงเรียนทิ้ง เอกบตีจึงต้องนำกำลังพลบุกไปช่วยแม่ครูกลับมา

แผ่นดินของเรา

รอบฉาย:

ศุกร์ที่ 23 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.
พฤหัสบดีที่ 29 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.

2519 / กำกับโดย ส. อาสนจินดา, แสนยากร / สร้างโดย จิรบันเทิงฟิล์ม / นำแสดงโดย สมบัติ เมทะนี, เนาวรัตน์ ยุกตะนันท์, นัยนา ชีวานันท์, นิรุติ ศิริจรยา / 140 นาที

ภักคินี ลูกสาวของพระวรวงศาตประณตเกิดตกหลุมรัก นเรนทร์ คู่หมั้นของ อังฉรา พี่สาวต่างมารดาที่เพิ่งกลับมาจากฝรั่งเศส การตัดสินใจหนีตามกันไปของภักคินีและนเรนทร์ ส่งผลให้ชีวิตของเธอและคนในครอบครัวต้องผจญ ท้ามกลางความผันผวนของบ้านเมือง โดยมีคฤหาสน์จิระเวสส์และทุ่งวัวแล่นเป็นฉากหลัง

วัยอลวน

รอบฉาย:

พุธที่ 16 กันยายน
เวลา 15.30 น.
อาทิตย์ที่ 20 กันยายน
เวลา 13.00 น.

2519 / กำกับโดย เป๊ยกโปสเตอร์ / สร้างโดย ไฟว์สตาร์โปรดักชั่น / นำแสดงโดย ไพโรจน์ สวรรูป, ลลนา สุลาวัลย์ / 123 นาที

เรื่องราวของ ต้ม หนุมต่างจังหวัดที่ผิดหวังจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัย และมาเข้าบ้านเปิดสอนพิเศษเด็กมัธยม จนได้ผูกพันกับ โอ้ ลูกสาวเจ้าของบ้านเช่าที่มาเรียนกับเขา แต่เขาจำต้องฝ่าด่านอรหันต์ของคณพัสสุดเอี้ยบของโอ้ให้ได้

แผลเก่า

รอบฉาย:

อาทิตย์ที่ 20 กันยายน
เวลา 15.30 น.
ศุกร์ที่ 25 กันยายน
เวลา 15.30 น.

2520 / กำกับโดย เชิด ทรงศรี / สร้างโดย เชิดไชย ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย สรพงศ์ ชาตรี, นันทนา เงากระจ่าง, เศรษฐา ศิระฉายา / 132 นาที

ภาพยนตร์จากวรรณกรรมชิ้นหนึ่งของ ไม้มือเดิม เล่าเรื่องราวโศกนาฏกรรมของขวัญและเรียม คู่รักแห่งท้องทุ่งบางกะปิที่สาบานกับเจ้าพ่อไทรว่าจะซื่อสัตย์ต่อกัน แต่พ่อของเรียมกลับกีดกันด้วยการส่งเธอไปอยู่กับคุณนายที่บางกอก เมื่อเรียมกลับมาเยี่ยมบ้าน ขวัญก็พบว่าเธอสูงส่งจนไม่เหมือนเรียมคนเดิมอีกต่อไป

เก้ายอด

รอบฉาย:

พุธที่ 7 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.
พุธที่ 14 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.

2520 / กำกับโดย สุพรรณ พรหมณัณฑ์ / สร้างโดย ห.จ.ก. ร่วมใจฟิล์ม / นำแสดงโดย เผ่าพันธุ์ พงษ์นที, พิศมัย วิไลศักดิ์ / 119 นาที

องค์กรเก้ายอด องค์กรก่อการร้ายที่มีเครือข่ายทั่วโลกกำลังวางแผนก่อวินาศกรรมในเมืองไทย โดยตั้งศูนย์ฝึกฝนสุดยอดมือสังหารอยู่ในประเทศ และมีแผนการใหญ่กำจัดรัฐมนตรีกลาโหมของไทย แต่แผนการนี้กลับถูกขัดขวางด้วยธงมือสังหารของเก้ายอดที่หลบหนีออกมาได้เพราะรัฐมนตรีคนนั้นคือพ่อแท้ ๆ ของเขาเอง

ดูหนังกับ ประวิทย์ แต่งอักษร

The Last Picture Show

2514 / กำกับโดย Peter Bogdanovich / นำแสดงโดย Timothy Bottoms, Jeff Bridges, Cybill Shepherd / 118 นาที (ภาษาอังกฤษ คำบรรยายภาษาไทย)

เมื่อใกล้ถึงวันจบการศึกษา ซอนนี่และคูเอน สองเพื่อนซี้ในเมืองเท็กซัสที่กำลังโรยรา ต่างขบคิดถึงอนาคตของตน คูเอนสนใจเข้ากองทัพ ขณะที่ซอนนี่ต้องการรับช่วงกิจการในท้องถิ่น ทั้งคู่ต่างค้นหาคำตอบว่าจะหนีพ้นจากเมืองไร้อนาคตแห่งนี้เพื่อไปสร้างชีวิตที่ดีกว่าที่อื่นได้หรือไม่

รอบฉาย:

ศุกร์ที่ 30 ตุลาคม 2569
เวลา 14.00 น.
+ สนทนากับนักวิจารณ์
ประวิทย์ แต่งอักษร

6 ตุลา สืบไม่ได้ จำไม่ลง

“สืบไม่ได้ จำไม่ลง” เป็นคำของ ธงชัย วินิจจะกุล นักวิชาการผู้อยู่ในเหตุการณ์สังหารหมู่ วันที่ 6 ตุลาคม 2519 เพื่อใช้นิยามสภาวะการณ์ที่อยู่ระหว่างการจำกับการลืม ซึ่งเกิดขึ้นจากกรณีดังกล่าวด้วยสาเหตุหลายประการ ทั้งการบังคับปราบปรามโดยรัฐเพื่อให้เลือกจำและเลือกลืม อุดมการณ์ของชาติที่กดทับความทรงจำซึ่งเป็นค่านิยม การบีบคั้นของผู้คนในสังคมที่รังเกียจความทรงจำของบางคน ความพรัมัวของข้อเท็จจริงที่ไม่อาจขุดค้น ตลอดจนความเป็น “เรื่องละเอียดอ่อน” ที่ไม่ปรารถนาจะรื้อฟื้น

โปรแกรมภาพยนตร์รำลึก 50 ปี เหตุการณ์ 6 ตุลา โปรแกรมที่สองของหอภาพยนตร์ ขอยืมคำของอาจารย์ธงชัยมาตั้งเป็นชื่อโปรแกรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เห็นถึงร่องรอยความทรงจำและความรู้สึกต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ที่ถูกนำมาเลือกสรรและแปรรูปผ่านภาพยนตร์ เริ่มตั้งแต่ *ช่างมัน..ฉันไม่แคร์* (2529) ผลงานที่ออกฉายในช่วงครบรอบ 10 ปี กรณี 6 ตุลา เล่าถึงอดีตนักศึกษาผู้รอดชีวิตจากเหตุการณ์ในชวานั้น แต่อดีตก็ยังคงตามมาหลอกหลอน ทำให้เธอรู้สึกอึดอัดกับตัวตนในปัจจุบัน *ดาวคะนอง* (2559) หนังที่พูดถึงความทรงจำจากเหตุการณ์ 6 ตุลา และเศษเสี้ยวที่กระจัดกระจาย โดยร้อยโครงสร้างของประวัติศาสตร์และการเล่าเรื่องในแบบเดิม และ *เชคสเปียร์ต้องตาย* (2567) ซึ่งเคยถูกห้ามฉายในปี 2555 เนื่องจากมีภาพอ้างอิงเหตุการณ์ 6 ตุลา ก่อนที่คนทำหนังจะต่อสู้ทางกฎหมายจนชนะคดีและได้ฉายในอีก 12 ปีต่อมา

ในขณะที่เดียวกันยังมี *เวลาในขวดแก้ว* (2534) ผลงานที่จัดรวมอยู่ในโปรแกรมรำลึกผู้กำกับ ประยูร วงษ์ชื่น ภาพยนตร์เรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความทรงจำ 6 ตุลาที่เลื่อนไหล เมื่อฉาก 6 ตุลาในเรื่องผสมปนเปกับกรณีประเบิดใส่การเดินขบวนขับไล่กองทัพอเมริกันที่สยามสแควร์เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2519 และยกย่ายถ่ายเทลำดับเหตุการณ์ 6 ตุลาที่เกี่ยวข้องกับตัวละครหลัก ต่างจากนวนิยายต้นฉบับ

จากภาพยนตร์เรื่องยาวไปสู่งานหนังสือ ซึ่งแบ่งย่อยเป็น 3 โปรแกรม ได้แก่ “Memories” ว่าด้วยการบอกเล่าความทรงจำจากคนในครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ 6 ตุลา “Recollection” นำเสนอสารคดีร้อยเรียงภาพถ่ายภาพต่าง ๆ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวในรูปแบบการนำเสนอข้อเท็จจริง ทั้งช่วงที่ความรุนแรง 6 ตุลาเพิ่งเกิดขึ้นสดๆ และช่วงที่ผ่านเหตุการณ์มานานหลายทศวรรษ สุดท้ายคือ “Unforgetting” ซึ่งรวบรวมผลงานของคนทำหนังทดลอง จำนวน 6 เรื่องที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวอันหลากหลายหรือทบทวนชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเหตุการณ์อันน่าสลดในเช้าวันที่ 6 ตุลาคม 2519

นอกจากโปรแกรมภาพยนตร์ในวันพฤหัสบดีที่ 22 ตุลาคม ยังมีกิจกรรมภาพยนตร์สนทนา ว่าด้วยภาพยนตร์เกี่ยวกับเหตุการณ์ 6 ตุลา ในคลังอนุรักษของหอภาพยนตร์ ติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.fapot.or.th หรือ www.facebook.com/ThaiFilmArchivePage

เชคสเปียร์ต้องตาย

รอบฉาย:

เสาร์ที่ 3 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.

พุธที่ 28 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.

2567 / กำกับโดย สมานรัชฎ์ กาญจนะวณิช / สร้างโดย มูลนิธิซิเนม่าไอเอซิส / นำแสดงโดย พิศาล พัฒนพิระเดช, ธาณิ กรธัม, นิวัติ กองเพียร, สกฤต บุญยทัต / 172 นาที

ภาพยนตร์ที่ดัดแปลงจากบทละครเวที “แมคเบธ” ของวิลเลียม เชกสเปียร์เล่าเรื่องราวที่ดำเนินไปพร้อมกันในสองโลก ระหว่างโลกของโรงละครแห่งขุนพลกระหายเลือด ผู้สถาปนาตนเองขึ้นเป็นราชาโดยฆาตกรรม และโลกภายนอก ในชีวิตร่วมสมัยของนักปกครองเผด็จการของประเทศสมมติแห่งหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเรียกเพียงว่า ท่านผู้นำ กับภริยาไฮโซน่าสะพรึงกลัวของท่าน

ดาวคะนอง

รอบฉาย:

พุธที่ 7 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.

เสาร์ที่ 24 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.

2559 / กำกับโดย อโนชา สุวิชากรพงศ์ / สร้างโดย Electric Eel Films, Survivance, VS Service / นำแสดงโดย อารักษ์ อมรศุภศิริ, อภิญญา สกุลเจริญสุข, เพ็ญพักตร์ ศิริกุล, รัศมี เผ่าเหลืองทอง, วิศรา วิจิตรวาทการ, อินทิรา เจริญปุระ, อัจฉรา สุวรรณ / 106 นาที

เรื่องราวของผู้กำกับภาพยนตร์หญิงกับอดีตนักศึกษาและนักกิจกรรมในช่วงเหตุการณ์ “6 ตุลา” ผู้เป็นแรงบันดาลใจของเธอ บริกรสาวผู้เปลี่ยนงานเป็นประจำ และนักแสดงชายหญิงคู่หนึ่ง ทั้งหมดต่างมีความเชื่อมโยงกันด้วยสายใยที่แทบจะมองไม่เห็น แต่กลับเปิดเผยถึงความสลับซับซ้อนที่มีส่วนต่อวิถีชีวิตของตัวละครแต่ละตัว

ช่างมัน..ฉันไม่แคร์

รอบฉาย:

เสาร์ที่ 24 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.

พุธที่ 28 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.

2529 / กำกับโดย ม.ล.พันธุ์เทวนพ เทวกุล / สร้างโดย พูนทรัพย์โปรดักชั่น / นำแสดงโดย สันจัย เปล่งพานิช, ลิขิต เอกมงคล, สหัชชัย ชุมรม / 119 นาที

เรื่องราวของ พิมภรณ์ เจ้าแม่วงการโฆษณาผู้มีบาดแผลจากเหตุการณ์สังหารหมู่ทางการเมืองในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ที่ได้มาพบกับ สมหวัง หนุ่มต่างจังหวัดที่มีเบื้องหลังเป็นชายขายบริการ ซึ่งเข้ามาเติมเต็มคุณค่าบางอย่างในชีวิตที่เธอโยเยหา ต่างจากคนรักซึ่งผันตัวไปเป็นนักธุรกิจที่หมกมุ่นอยู่กับความสำเร็จทางตัวเลข

ชุดภาพยนตร์สั้น 6 ตุลา

Memories (75 นาที)

● สองพี่น้อง

2560 / กำกับโดย ชีระวัฒน์ ฐิณธรรม, ภัทรกร ภูทอง / สร้างโดย โครงการบันทึก 6 ตุลา / 20 นาที

สารคดีบอกเล่าชีวิตและภูมิหลังครอบครัวของ วิชัย เกษศรีพงศ์ และ ชุมพร ทุมโมะ พนักงานการไฟฟ้า นครปฐม ที่ถูกแขวนคอตายอย่างเป็นปริศนา จนกลายเป็นชนวนหนึ่งของการเกิดเหตุจลาจลในวันที่ 6 ตุลาคม 2519

● Mom Yong Benjawan

2563 / กำกับโดย พัดชา อธิจารกุล / 55 นาที

ผลงานของผู้กำกับภาพยนตร์ที่ค้นพบว่าแม่อยู่ในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 และนำไปสู่การสัมภาษณ์ครอบครัวกับคนรอบข้าง

● รอบฉาย:

อาทิตย์ที่ 31 ตุลาคม เวลา 13.00 น.

Recollection (82 นาที)

● They Will Never Forget

2520 / สร้างโดย Union of Democratic Thais, Pacific Asia Resource Center / 34 นาที

ภาพยนตร์ฟิล์ม 8 มม. ที่รวบรวมเอาภาพถ่ายมาบอกเล่าเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519 เพื่อจัดฉายให้ชาวต่างชาติชมและบริจาคเงินสำหรับขบวนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยและเสรีภาพของประเทศไทย

● ต่างความคิด ผิดถึงตาย

2554 / สร้างโดย กลุ่มนกสีแดง / 48 นาที

สารคดีย้อนรอยความขัดแย้งทางการเมืองตั้งแต่ยุคหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จนถึงโศกนาฏกรรมในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 จัดทำและเผยแพร่โดยกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากกรณี 6 ตุลา ในวาระครบรอบ 35 ปีของเหตุการณ์

● รอบฉาย:

อาทิตย์ที่ 31 ตุลาคม เวลา 14.30 น.

Unforgetting (76 นาที)

● ฉันนั่งอยู่ริมสนามฟุตบอล

2551 / กำกับโดย ชลิดา เอื้อบำรุงจิต / 3 นาที
วิดีโอเสียงที่สร้างขึ้นในโครงการ Nothing to say

● มนัส เคียรสิงห์

2549 / กำกับโดย สุชาติ สวัสดิ์ศรี / 5 นาที

หนังทดลองเพื่อรำลึกถึง “แดง” มนัส เคียรสิงห์ ศิลปินนักกิจกรรมแห่งแนวร่วมศิลปินแห่งประเทศไทย หนึ่งในผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยหน้าหอประชุมใหญ่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในเหตุการณ์ 6 ตุลา

● อย่าลืมฉัน

2546 / กำกับโดย มานัสศักดิ์ ดอกไม้ / 10 นาที

หนังสั้นที่นำภาพถ่ายภาพเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 กับเสียงบรรยายจากสารคดี ผีต้องหลีก (2505) จากคลังอนุรักษ์ของหอภาพยนตร์ มาประกอบเข้าด้วยกัน

● All the Things You Leave Behind

2565 / กำกับโดย ชนสรณ์ ชัยกิตติภรณ์ / สร้างโดย We Wide Wave / 18 นาที

ภาพยนตร์ที่ผสมผสานของภาพถ่ายร่วมสมัยและภาพจากเอกสารประวัติศาสตร์ เพื่อวิพากษ์และตีแผ่ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกาในช่วงสงครามเวียดนาม ที่นำไปสู่เหตุการณ์นองเลือดและความขัดแย้งอย่างรุนแรงที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

● สาม-สูญ

2549 / กำกับโดย อนิชา สุวิสารพงศ์ / 8 นาที

ฉันเกิดเมื่อปี 2519 ปีแห่งรอบเดือนบาปเดือนตุลาฯ เมื่อเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ฉันอายุ 15 ขวบ 19 กันยายน ฉันอายุครบสาม-สูญ (เรื่องย่อจากสัจฉิบทศกาลภาพยนตร์สั้น ครั้งที่ 11 ที่หนังสือเรื่องนี้ฉายในโปรแกรม Spoken Silence เพื่อต่อต้านรัฐประหาร 19 กันยา 49)

● ขวนอำนภาพ 6 ตุลา

2565 / กำกับโดย จุฬญาณนนท์ ศิริผล / สร้างโดยโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ 6 ตุลา / 32 นาที

หนังสั้นที่ชวนผู้คนที่มิได้ประสบการณืที่แตกต่างหลากหลายมาช่วยกันอ่านตีความ และศึกษาภาพเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 ซึ่งมีการค้นพบใหม่ในปี 2565

● รอบฉาย:

อาทิตย์ที่ 31 ตุลาคม เวลา 16.15 น.

โปรแกรมภาพยนตร์โลก

ภาพยนตร์เยอรมัน สนับสนุนโดย สถาบันเกอเธ่ ประเทศไทย

Sieben Winter in Teheran (Seven Winters in Tehran) E

● รอบฉาย:

ศุกร์ที่ 4 กันยายน
เวลา 13.00 น.

อาทิตย์ที่ 27 กันยายน
เวลา 13.00 น.

2566 / กำกับโดย Steffi Niedertzoll / 97 นาที
(ภาษาเปอร์เซีย คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

กรกฎาคม ค.ศ. 2007 ณ กรุงเตหะราน เรย์ฮานะห์ จับบารี นักศึกษาวัย 19 ปี แห่งชายสูงวัยเพื่อป้องกันตัวจากการถูกข่มขืน จนถูกจับกุมและตัดสินประหารชีวิต สารคดีเรื่องนี้ถ่ายทอดการเรียกร้องความยุติธรรมผ่านฟุตบอล คำให้การ และจดหมายจากเรือนจำ การยืนหยัดไม่ยอมถอนข้อหาถูกละเมิดทางเพศของเธอได้กลายเป็นสัญลักษณ์ในการต่อสู้เพื่อสิทธิ เสรีภาพ และพื้นที่ปลอดภัยสำหรับผู้หญิงชาวอิหร่านทุกคน

Langue Étrangère E

● รอบฉาย:

ศุกร์ที่ 2 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.

พุธที่ 21 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.

2567 / กำกับโดย Claire Burger / นำแสดงโดย Lilith Grasmug, Josefa Heinsius, Nina Hoss, Chiara Mastroianni / 101 นาที (ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และอังกฤษ คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

เมื่อ ฟานนี เด็กสาวผู้ขี้อายและโดดเดี่ยวเดินทางไปแลกเปลี่ยนภาษาที่เยอรมนี และได้พบกับ ลินา เพื่อนทางจดหมายผู้มีอุดมการณ์แรงกล้า เพื่อเอาชนะใจเพื่อนคนนี้ ฟานนีจึงตัดสินใจเรื่องราวชีวิตของตัวเองขึ้นมาใหม่ แต่ยิ่งโกหกเพื่อเติมเต็มความว่างในใจมากเท่าไร เธอก็กลับยิ่งกลัวและติดอยู่ในกับดักของตัวเองมากเท่านั้น

ภาพยนตร์สเปน

สนับสนุนโดย สถานเอกอัครราชทูตสเปนประจำประเทศไทย

Goya en Burdeos (Goya in Bordeaux) [E]

รอบฉาย:

ศุกร์ที่ 18 กันยายน
เวลา 13.00 น.

อาทิตย์ที่ 27 กันยายน
เวลา 15.30 น.

2542 / กำกับโดย Carlos Saura / นำแสดงโดย Francisco Rabal, José Coronado, Dafne Fernández / 100 นาที (ภาษาสเปน คำบรรยายภาษาไทย อังกฤษ)

ภาพยนตร์ที่ดัดแปลงมาจากชีวิตของ ฟรานซิสโก โกยา จิตรกรผู้ยิ่งใหญ่ของสเปน ผู้เกิดในปี ค.ศ. 1746 ช่วงท้ายของชีวิตเขาป่วยหนักและหูหนวก แต่ก็ยังคงวาดภาพที่สื่อให้เห็นด้านมืดของสังคมสเปนและจิตใจเขาเอง ในที่สุดท้ายของชีวิตโกยาได้อพยพไปยังเมือง บอร์โด ฝรั่งเศส ที่ซึ่งทำให้เขาค้นพบความสงบอีกครั้ง

El Bola (Pellet) [E]

รอบฉาย:

พุธที่ 21 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.

อาทิตย์ที่ 25 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.

2543 / กำกับโดย Achero Mañas / นำแสดงโดย Juan José Ballesta, Pablo Galán, Alberto Jiménez / 88 นาที (ภาษาสเปน คำบรรยายภาษาไทย อังกฤษ)

ฟาโบล เด็กชายวัย 12 ปี เติบโตท่ามกลางความรุนแรงและความเสื่อมโทรมครอบครัวของเขาประกอบไปด้วยพ่อที่คอยจัดการทุกอย่างและแม่ที่ไม่มีปากเสียง จนกระทั่งวันหนึ่งเขารู้จักกับอัลเฟรโดเพื่อนใหม่ที่เติบโตมากับครอบครัวหัวสมัยใหม่ และมีน้องชายที่กำลังหัดพูด มิตรภาพที่เกิดขึ้นของทั้งคู่ทำให้ชีวิตของฟาโบลเปลี่ยนไป

ภาพยนตร์ฝรั่งเศส

สนับสนุนโดย สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย, สถาบันฝรั่งเศสประจำประเทศไทย

Le lycéen (Winter Boy) [E]

รอบฉาย:

ศุกร์ที่ 4 กันยายน
เวลา 15.30 น.

พฤหัสบดีที่ 10 กันยายน
เวลา 13.00 น.

2565 / กำกับโดย Christophe Honoré / นำแสดงโดย Paul Kircher, Vincent Lacoste, Juliette Binoche / 122 นาที (ภาษาฝรั่งเศส คำบรรยายภาษาไทย อังกฤษ)

ลูกาสี เฝ้ารอจะได้ใช้ชีวิตในกรุงปารีสอย่างอิสระ โดยมีพี่ชายอยู่ที่นั่น ทว่า โศกนาฏกรรมไม่คาดฝันกลับพาดพิงไปถึงเขาไว้กับอนาคตที่พังทลาย เมื่อพี่ชายจมอยู่กับความเจ็บปวด และแม่ก็ไม่อาจเข้าถึงตัวเขาได้ ลูกาสีจึงต้องดิ้นรนเพียงลำพัง เพื่อค้นหาการปลอบประโลมใจในมหานครที่ยังคงบอบช้ำจากวิกฤตโรคระบาด

L'Argent de poche (Small Change) [E]

รอบฉาย:

ศุกร์ที่ 2 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.

เสาร์ที่ 25 ตุลาคม
เวลา 13.00 น.

2519 / กำกับโดย François Truffaut / นำแสดงโดย Georges Desmoucheaux, Philippe Goldmann, Nicole Félix / 104 นาที (ภาษาฝรั่งเศส คำบรรยายภาษาไทย อังกฤษ)

ณ เมืองตีแยร์ ในจังหวัดบูย-เดอ-โดม เด็ก ๆ กลุ่มหนึ่งกำลังใช้ชีวิตช่วงสัปดาห์สุดท้ายของปีการศึกษา พวกเขาต่างใช้ชีวิตในจังหวะของตัวเอง และร่วมกันเติมเต็มชีวิตชีวาให้แก่เมืองแห่งนี้ ขณะเดียวกัน ครูเปติต์ และครูริเชต์ต่างพยายามอย่างสุดความสามารถเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก ๆ เอาไว้ ท่ามกลางบรรยากาศของค่ายฤดูร้อนที่ใกล้เข้ามาทุกที

ภาพยนตร์ญี่ปุ่น

สนับสนุนโดย เจแปนฟาวน์เดชัน กรุงเทพฯ

SEN-RIKYU

พฤษภาคม 16 มม.

รอบฉาย:

พฤหัสบดีที่ 10 กันยายน
เวลา 15.30 น.

ศุกร์ที่ 18 กันยายน
เวลา 15.30 น.

2532 / กำกับโดย KUMAI Kei / นำแสดงโดย OKUDA Eiji, MIFUNE Toshirō, NAKAMURA Kinnosuke / 107 นาที (ภาษาญี่ปุ่น คำบรรยายภาษาไทย)

แม้เวลาจะล่วงเลยมากกว่า 27 ปีแล้ว นับตั้งแต่ปรมาจารย์แห่งชาติ เซนโนะ ริคิว ได้กระทำการวิบัติกรรม ทว่า ฮงกะคุโระ ศิษย์เอกคนสุดท้ายของเขา ยังคงสนทนากับอาจารย์ราวกับท่านยังมีชีวิตอยู่ พร้อมสืบเสาะหาสาเหตุของเรื่องราวอันไม่ชอบมาพากลนั้น วันหนึ่ง ท่านลอร์ด โอตะ อุระคุไซ มาเยือนโดยไม่คาดคิด ทำให้ ฮงกะคุโระ ได้ตัดสินใจเล่าเรื่องเกี่ยวกับพิธีชงชาขึ้น ณ เรือนชาที่ริคิวโปรดปรานมากที่สุดในบั้นปลายชีวิต

Sadako Story

พฤษภาคม 16 มม.

รอบฉาย:

พฤหัสบดีที่ 1 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.

พฤหัสบดีที่ 29 ตุลาคม
เวลา 15.30 น.

2532 / กำกับโดย KOYAMA Seijirō / นำแสดงโดย BAISHO Chieko, HIROSE Tamami, ISHINO Mako / 96 นาที (ภาษาญี่ปุ่น คำบรรยายภาษาไทย)

ภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องจริงของ ซาดาโกะ เด็กหญิงผู้รอดชีวิตราวกับปาฏิหาริย์หลังจากบ้านของเธอในฮิโรชิมาถูกระเบิดปรมาณูโจมตี ขณะที่เธออายุเพียงแค่ 2 ขวบ เธอเติบโตขึ้นโดยมีสุขภาพที่ดี คล่องแคล่ว ว่องไว และรักกีฬาเป็นชีวิตจิตใจ จนกระทั่งเกิดเรื่องบางอย่างกับชีวิตเธอ

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
		1	2	3	4	5
			13.00 น. Masterclass on Documentary Editing: The Logics of Storytelling	13.00 น. เสาร์ 5 15.30 น. หมักแผ่นดิน	13.00 น. Seven Winters in Tehran 15.30 น. Winter Boy	เทศกาลภาพยนตร์เจียบ x ชีเนมาติคนางเล้ง 13.00 น. Our Hospitality 16.00 น. หนังสือชุด Baby Peggy + ดนตรีสด
6	7	8	9	10	11	12
เทศกาลภาพยนตร์เจียบ x ชีเนมาติคนางเล้ง 16.00 น. ช้าง Chang: A Drama of The Wilderness + ดนตรีสด			13.00 น. สะพานรักสารสิน 15.30 น. เกวตาเดินดิน	13.00 น. Winter Boy 15.30 น. SEN-RIKYU	13.00 น. บันแออยู่ไหน 15.30 น. กองพันทหารเกณฑ์	13.00 น. ขุนศึก 15.30 น. พ่อตาปิ่นโต
13	14	15	16	17	18	19
13.00 น. ลูกยอด + สมนากับ ทรง ศรีวีไล			13.00 น. หมักแผ่นดิน 15.30 น. วัยอลวน	13.00 น. ไทโรโต 15.30 น. พ่อตาปิ่นโต	13.00 น. Goya in Bordeaux 15.30 น. SEN-RIKYU	13.00 น. นางสาวโพระต 15.30 น. สะพานรักสารสิน
20	21	22	23	24	25	26
13.00 น. วัยอลวน 15.30 น. แผลเก่า			13.00 น. กองพันทหารเกณฑ์ 15.30 น. บันแออยู่ไหน	13.00 น. เสาร์ 5 15.30 น. 3 นิกสูผู้ยิ่งใหญ่	13.00 น. ขุนศึก 15.30 น. แผลเก่า	13.00 น. เกวตาเดินดิน 15.30 น. 3 นิกสูผู้ยิ่งใหญ่
27	28	29	30			
13.00 น. Seven Winters in Tehran 15.30 น. Goya in Bordeaux			13.00 น. ไทโรโต 15.30 น. นางสาวโพระต			

* โปรแกรมเทศกาลภาพยนตร์เจียบ x ชีเนมาติคนางเล้ง วันที่ 5-6 ก.ย. ไม่มีรอบฉายที่หอภาพยนตร์

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
				1	2	3
				13.00 น. สิงห์สาวอวย 15.30 น. Sadako Story	13.00 น. Langue Étrangère 15.30 น. Small Change	13.00 น. เวลาในขวดแก้ว 15.30 น. เชคสเปียร์ต้องตาย
4	5	6	7	8	9	10
14.00 น. พิธีประกาศขึ้นทะเบียน มรดกภาพยนตร์ของชาติ ครั้งที่ 16			13.00 น. เก้ายอด 15.30 น. ดาวคะนอง	ชีเนมาติคนางเล้ง: มิตร ชัยบัญชา ดาราคมนางเล้ง 14.00 น. เสนาหัวข้อย มิตร ชัยบัญชา ดาราคมนางเล้ง 16.00 น. อินทรีทอง	14.00 น. ชายชาติ 16.00 น. หยกแก้ว	14.00 น. อัครวิธานทายสิทธิ์ 16.00 น. ลมเหนือ
11	12	13	14	15	16	17
14.00 น. เงิน เงิน เงิน			13.00 น. เก้ายอด 15.30 น. เวลาในขวดแก้ว	Flaherty Film Seminar 2026: Thai Film Archive Pod		
18	19	20	21	22	23	24
Flaherty Film Seminar 2026: Thai Film Archive Pod			13.00 น. Pellet 15.30 น. Langue Étrangère	ภาพยนตร์สมทนนาในวาระ 50 ปี 6 ตุลา	13.00 น. สิงห์สาวอวย 15.30 น. แผ่นดินของเรา	13.00 น. ข้างมัน...ฉันไม่แคร์ 15.30 น. ดาวคะนอง
25	26	27	28	29	30	31
13.00 น. Small Change 15.30 น. Pellet			13.00 น. ข้างมัน...ฉันไม่แคร์ 15.30 น. เชคสเปียร์ต้องตาย	13.00 น. แผ่นดินของเรา 15.30 น. Sadako Story	ดูหนังกับ ประวิทย์ แต่งอักษร 14.00 น. The Last Picture Show	ชุดภาพยนตร์สั้น 6 ตุลา 13.00 น. โปรแกรม Memories 14.30 น. โปรแกรม Recollection 16.15 น. โปรแกรม Unforgetting

* โปรแกรมชีเนมาติคนางเล้ง: มิตร ชัยบัญชา ดาราคมนางเล้ง วันที่ 8-11 ต.ค. ไม่มีรอบฉายที่หอภาพยนตร์

โปรแกรม

■ รำลึก น้ำเงิน บุญหนัก
■ 6 ตุลา ลืมไม่ได้ จำไม่ลง

■ รำลึก ประยูร วงษ์ชื่น
■ โปรแกรมภาพยนตร์โลก

■ 2519/2520

ร่วมเป็นสักขีพยาน
พิธีประกาศ
**ขึ้นทะเบียน
มรดกภาพยนตร์
ของชาติ
ครั้งที่ 16**

เนื่องในวันอนุรักษ์ภาพยนตร์ไทย
อาทิตย์ที่ 4 ตุลาคม 2569

ตั้งแต่เวลา 14.00 น. ณ โรงภาพยนตร์ศาลาคีนิมา หอภาพยนตร์